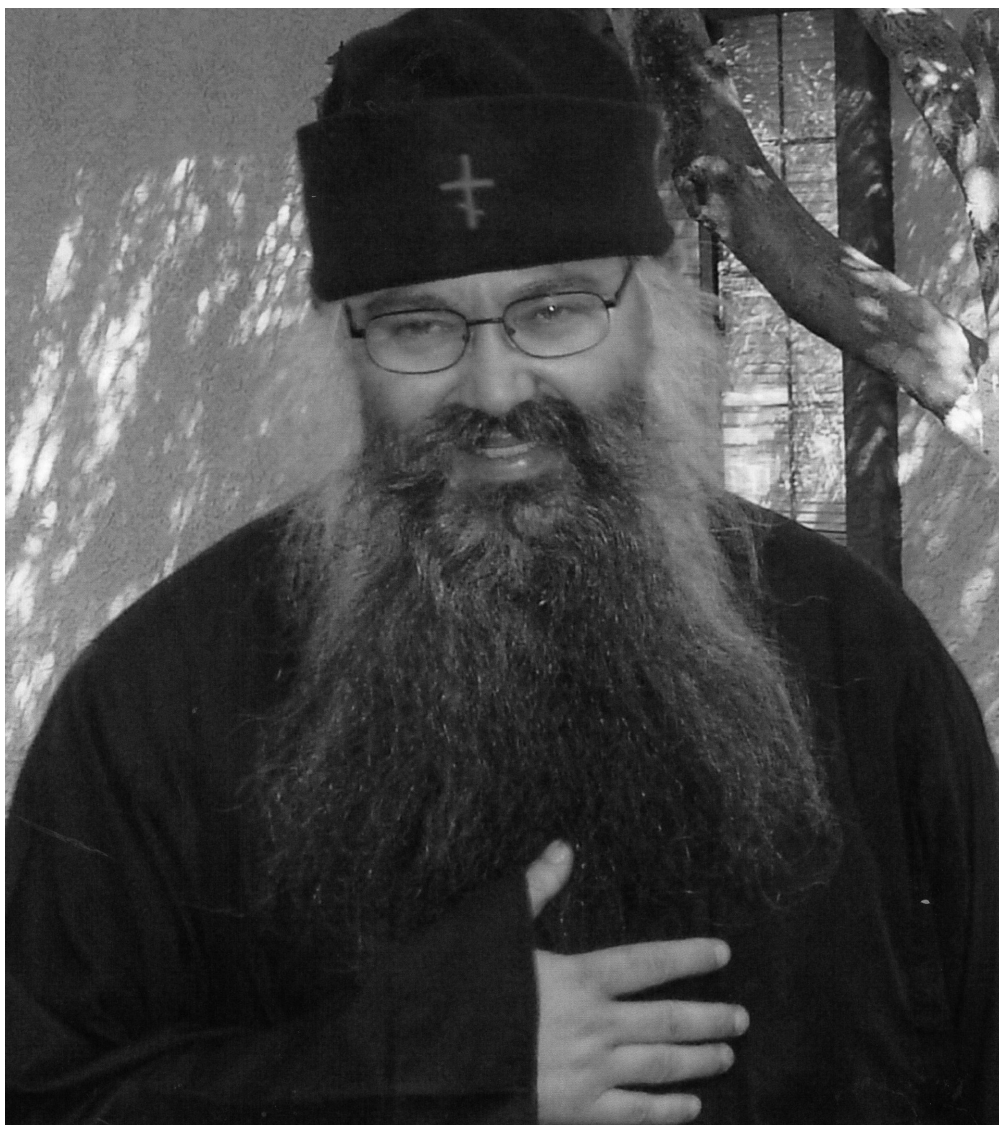

Ο ΟΣΙΑΚΩΣ ΒΙΩΣΑΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΚΩΣ ΚΟΙΜΗΘΕΙΣ
ΓΕΡΩΝ ΕΦΡΑΙΜ

**Ἐκοιμήθης ἐν Κυρίῳ
σύ ὁ ζῶν ἐν τῷ Χριστῷ·
εἶχες ὅσιον τόν βίον, τέλος δέ μαρτυρικό.**

**Τελειότηης ἡ ζωή σου·
πρῶτον στήν ὑπακοή
ἐκαθάρθης μέσ στήν θλιψίν· πόνον εἶχες στήν ψυχή.**

Στύλος ἦσουν ἀκριβείας
Ἐκκλησίας στήν ζωή,
κι εἶχες πάντα στήν καρδιά σου γιά τήν κάθε μιά ψυχή,
ἀδιάλειπτη εὐχή διά νά ὀρθοδοξῇ.

Ξένος ἦσουν ἐν τῷ βίῳ,
καί ὡς ἄνθρωπος Θεοῦ,
ἠξιώθης θεωρίας ἐκ τῆς γῆς τοῦ οὐρανοῦ.

Μέ τήν δύναμιν ἐκείνης
σύ ἐσήκωσες Σταυρόν
μαρτυρίου διά βίου· ἠκολούθεις τόν Χριστόν.

Ἡ ἀγάπη σου μεγάλη
στόν Δεσπότην μας Χριστόν·
σέ κατέστησε προβάτων τοῦ Κυρίου ὁδηγόν.

Μέ τά λόγια σου τά θεῖα
ἔγινες νυμφαγωγός
τῶν ψυχῶν πού σύ ἐπόθεις τέκνα νά τά δῆς φωτός.

Θεομήτορος ἀγκάλες
ὑπεδέχθησαν, Ἐφραῖμ,
τήν πανέμορφη ψυχή σου στίς οὐράνιες αὐλές.

Ἐλευκάνθη ἡ στολή σου
μές στήν θλίψη τήν πολλή·
ὄντως ἦταν ἡ ψυχή σου μιά αἰμάσσουσα πληγή.

Δι' αὐτό καί εἰς τό σῶμα
μαρτυρίου ἡ σφραγίς
διά βίου ἠκολούθει, κι ἦσουν τόσο εὐτυχής.

Εὐτυχής διά τούς πόνους,
πού καθαίρουν τήν ψυχή
καί τήν ὁδηγοῦν ἀγία εἰς τόν θρόνο τοῦ Κριτῆ.

Ἄγγελοι ποθοῦν νά ἴδουν
τήν ἀγίαν σου ψυχή·
διότι εἰς αὐτήν ἐδόθη ἡ τελεία ἀρετή.

Μάρτυς ἦσουν ἐν τῷ βίῳ,
καί τόν στέφανον αὐτόν
τόν ἐδέχθης ἐκουσίως ὁμοιάζων στόν Χριστόν.

**Τώρα άπορφανισθέντες,
του προσώπου σου μορφήν
ένθυμούμεθα μέ δέος, τήν έξόχως ταπεινήν.**

**Ήσουν όλος μέσ στον πόνο,
κι έλαμπες από χαράν,
διότι είχες πιά μισήσει των προσκαιρών τήν φθοράν.**

Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

**Έπειγόντως ή ψυχή σου
άνεζήτει τον Χριστόν·
δέν μπορούσες σύ νά βλέπης βίον ύποκριτικόν.**

**Προοράσεως ή χάρις
σέ άξίωνε νά ζήης,
όσα είναι για νά γίνουν στους ανθρώπους επί γής.**

**Δι' αυτό και σύ έκλήθης
από γής στον ούρανό,
από κεί για νά πρεσβεύης στον Πανάγιο Θεό,
δι' ήμᾶς, για όσους μέινουν
ώς ύπόλοιποι στή γή,
για νά δοϋν αυτά που έχουν, για νά γίνουν όριστή.**

**Η ευαίσθητη ψυχή σου
χάριν εύρεν εκ Χριστού
νά ιδή τά γεγονότα απ' τον θρόνον του Θεού.**

**Όπως και ό γέροντάς σου,
πού άγάπησες πολύ,
απ' τον Κύριο έκλήθη τήν κατάλληλη στιγμή,**

**για νά σηματοδοτήση
έκδημία του εκ γής,
όσα έκτοτε συμβαίνουν εκ Προνοίας Θεϊκής.**

**Διότι όσα έπιτρέπει
εις τήν γήν μας ό Θεός,
έκπληρώνουν προφητείες τίς δοθεισες θαυμαστῶς.**

**Είναι όλα ένα θαῦμα,
όσα γίνονται στήν γή,
όταν δοϋμε τήν ζωή μας απ' τό βλέμμα του Κριτή.**

**Μέσα απ' αυτό τό βλέμμα,
κατενόεις τήν ζωή,
εις τόν Κύριο δοσμένος μέσα απ' τήν προσευχή.**

Η ΥΠΟΔΟΧΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟΝ

**Ἦσουν λίγο πρίν μαζί μας,
κι ἤρθ' ἡ ὥρα καί γι' αυτό,
τήν ζωή αὐτήν ν' ἀφήσης, γιά νά πᾶς εἰς τόν Θεόν.**

**Στήν ὁδό πού ἠτοιμάσθη
διά σέ πρός οὐρανόν,
τῶν ἀγγέλων αἱ χορεῖαι ἀνυμνοῦνε τόν Χριστόν,**

**πού τούς χάρισε μαζί τους
νάσαι τώρα καί ἐσύ
στήν κοινή δοξολογία στήν Τριαδική Ἀρχή.**

**Τῶν Ὁσίων οἱ χορεῖες
συμμετέχουν στήν χαρά
τῶν ἀγγέλων πού κοιτάζουν τόν Θεό παντοτεινά.**

**Νοῦς δοσμένος στήν λατρεία
τοῦ Θεοῦ ἐπί τῆς γῆς,
ἀνεβαίνεις ὅπου εἶναι ὁ Σωτήρας καί Κριτής.**

**Ποιός μπορεῖ νά περιγράψῃ
ποία δόξα θεϊκή
ἡ ψυχή σου ἤδη βλέπει, διότι ἦτανε ἀγνή!**

**Καί μαρτύρων οἱ χορεῖες
τόν συμμάρτυρα τιμοῦν·
σύ ἡγάπας τόν Σωτῆρα· δι' αὐτό καί σ' ἀγαποῦν.**

**Προσδοκοῦν νά ἀντικρύσουν
τήν στιγμή πού ὁ Χριστός
δοῦλο Του θά στεφανώσῃ, διότι ἦσουν ταπεινός.**

«ΕΥΔΟΚΩ ΕΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙΣ»- ΣΚΕΠΗ ΘΕΙΑ

Β' ΚΟΡ 12, 10.

**Ὅποιος βάλη στήν καρδιά του
τοῦ Κυρίου τίς βουλές,
πῶς ψυχές μας ἐτοιμάζει, γιά νά ρθοῦνε καθαρές,
στήν οὐράνια τήν δόξα καί νά εἶναι ταπεινές,**

μένει ἔκπληκτος, καθότι
ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ
ἐνεργεῖ ἀδιαλείπτως διὰ τρόπου θαυμαστοῦ.

Ὅπως εἶπε ὁ Σωτήρας,
ὁ Πατήρ ἐν οὐρανοῖς
ἔχει τώρα ἐργασία, κι ὁ Υἱός Του συνεργεῖ.

«Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, Ὁ πατήρ μου
ἔως ἄρτι ἐργάζεται, καὶ γὰρ ἐργάζομαι» Ἰωάν. 5,17.

Ἐτοιμάζει ὁ Πατέρας
τίς ψυχές πού ὁ Υἱός
ὁδηγεῖ νά ῥθοῦν σέ τόπο ὅπου εἶναι πάντα φῶς.

Πρέπει πρῶτα νά λαμπρύνῃ
τίς ψυχές ἀπό τήν γῆ,
πού θ' ἀξιωθοῦν νά εἶναι στήν χαρά τήν θεική.

Πόσο πρέπει στήν ζωή μας,
ὅποιο πρᾶγμα κι ἂν συμβῆ,
νά τό βλέπουμε κοιτώντας τήν οὐράνια μονή!

Ὅπως Παῦλος μᾶς διδάσκει,
μέ τήν πίστη τήν ζωή
νά τήν βλέπουμε καί ὄχι ὡς ἐπίγεια ροή,

«θαρροῦντες οὖν πάντοτε καί εἰδότες ὅτι ἐνδη-
μοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου,-
διὰ σίστεως γὰρ περιωατοῦμεν οὐ διὰ εἶδους θαρ-
ροῦμεν δὲ καί εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ
σώματος καί ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον» β' Κορ. 5,7.

κι ὁ Θεός θά μᾶς σκεπάσῃ
εἰς τήν κάθε μας στιγμή,
ὅταν καί ἐμεῖς τηροῦμε τοῦ Θεοῦ τήν ἐντολή
μέ πολλή ἐμπιστοσύνη καί πολλή ὑπομονή.

Θεία σκέπη δέν σημαίνει
τήν ἀπόλαυση στήν γῆ,
ἀλλά σκέπη ἀπό κάθε ἀμαρτίας προσβολή.

Ἡ Πανάχραντος Παρθένος
περισκέπει τήν ψυχή
πού ζητεῖ Χριστόν νά βλέπῃ, μέ Χριστόν νά ἐνωθῆ.

Μεριμνᾶ γιά νά τῆς δώση
ὁδηγίαν ἀπλανῆ,
ὥστε καθαρῆ νά μείνη ἀπ' τοῦ κόσμου τήν ἀχλύ.
(ἀχλύς· τό σκοτάδι, ἡ ὁμίχλη)

Μέ ὑπακοήν τελείαν
τῆς καρδιᾶς τόν λογισμό
ἀνυφώνει ὅπου εἶναι ὁ Πανάγιος Θεός.

Ἔχοντας, λοιπόν, ἀφήσει
κάθε μέριμναν σ' Αὐτόν,
πού ὑπέμεινε Σταυρόν, βρῆκες τήν ὁδόν Χριστόν,
ὡς ὁ συνονόματός σου,
Νέας Μάκρης ὁ Ἐφραίμ,
προσεδόκησε τίς θεῖες, τίς οὐράνιες αὐλές,
καί εὐδόκησε νά φέρῃ πολυχρόνιες πληγές.

«ΜΕΛΛΟΥΣΗΣ ΔΟΞΗΣ ΚΟΙΝΩΝΟΣ»-Η ΤΕΛΕΙΑ ΑΡΕΤΗ

Ἔχοντας, γι' αὐτό, κρυμμένη
εἰς τό βάθος τῆς καρδιᾶς
Παραδείσου τήν χαρά,
βρῆκες μέσ ἀπό τούς πόνους τοῦ Θεοῦ τά ἀγαθά.

Εἶναι πάμφτωχα τά λόγια
μπρός στό μέγεθος αὐτό
τῆς ὁσίας ἀρετῆς σου, πού ἐτίμα τόν Θεό.

Ἡ καρδιά σου ὑψώθη
ἀπό γῆς στόν οὐρανό·
εἶχες τέλεια ἀγάπη στόν Δεσπότη μας Χριστό.

Θά σέ θέλαμε κοντά μας,
ὅσοι μένουμε στήν γῆ,
ὅμως ἄλλη, πάντως, ἦτο τοῦ Κυρίου ἡ βουλή.

Γεννηθήτω θέλημά Του,
θά εἰποῦμε καί ἐμεῖς,
πού γνωρίσαμε ἀξία τῆς δικῆς σου ἀρετῆς.

Ἀπό κεῖ θά μᾶς διδάσκης
πιό καλά τήν ἀρετή·
θά μᾶς δείχνης μέ τό χέρι τήν ὁδό γιά τήν ζωή.

Όταν έχουμε κοντά μας
τόν μεγάλο θησαυρό,
μᾶλλον κλείνονται τὰ μάτια νά μήν δοῦν τό μυστικό,

πού Θεός ἀποκαλύπτει
τήρα πλέον φανερά,
ποία δόξα περιμένει τοῦ Κυρίου τὰ παιδιά.

Εἶχες μέσα στήν καρδιά σου
θησαυρό τοῦ οὐρανοῦ,
διότι σήκωνες ἀξίως τόν Σταυρό τοῦ Ἰησοῦ.

Ἔφερες τὰ στίγματα Του,
ὡς ὁ Παῦλος καί ἐσύ,
διότι ἦταν στήν καρδιά σου τοῦ Κυρίου ἡ ζωή.

Σταυρωμένος γιά τόν κόσμο,
μοναχός ἀληθινός,
ἦσουν τέκνο κατά χάριν τοῦ Κυρίου τῆς Μητρός.

Ἡ Παρθένος εἶχε ἴδει
σταυρωμένο τόν Χριστόν,
καί ἐσύ τό βλέμμα εἶχες στηριγμένο στόν Σταυρόν.

Δι' αὐτό ἐκ Φιλοθέου μετηνέχθης ὡς ἀμνός
εἰς τήν σκήτην Πρωτοκλήτου, καθηγούμενος σεπτός,
γιά νά γίνῃς ὁ δικαῖος, ὅπως πάντα ταπεινός.

Τί σεμνότης εἰς τούς τρόπους
καί γλυκύτης στήν μορφή·
μέσα εἶχε στήν καρδιά σου ὁ Χριστός ζωγραφιστῆ.

Δέν μᾶς ἄφησε στόν κόσμο
ὀρφανούς ὁ Ἰησοῦς·
εἰς τούς οὐρανοῦς ἀνῆλθε γιά νά πάρῃ τούς πιστούς
ὅπου ἔχει ἐτοιμάσει τούς ἀφθάρτους θησαυρούς.

«Ὅτι ἐάσω ὑμᾶς ὀρφανούς» Ἰωάν. 14,18

Ὡ Θεοῦ ἡ ἀγαθότης,
ὡ ἀγάπη Θεϊκή,
τί μᾶς ἔχει ἐτοιμάσει, τί ἀπέραντη τιμή!

Καί ρυθμίζει γεγονότα
κάθε ώρα και στιγμή,
ή ψυχή νά κοινωνήση μέ τήν μέλλουσα ζωή.

Δι' αυτό και όσα ζοῦμε,
νέο, πιά, κατακλυσμό,
πού θά γίνη, προαγγέλλουν, διότι εἶναι φοβερό
τόσοι άνθρωποι νά ζοῦνε
ἀγνοώντας τόν Θεό
ώς Αὐτόν πού κατευθύνει τήν καρδιά στόν οὐρανό.

Ζοῦν οἱ ἄνθρωποι
σάν νᾶναι τῆς ζωῆς μας ὁ σκοπός
τά ἐπίγεια τά κέρδη κι ἡ ἀπόλαυση σαρκός.

Καί δέν θέλουν νά σηκώσουν
βλέμμα τους στόν οὐρανό,
καί Χριστό ν' ἀκολουθήσουν πού ὑπέμεινε Σταυρό.

ΑΓΑΠΗ ΣΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ ΤΕΛΕΙΑ

Ἦταν θέλημα Κυρίου
ὁ δικαῖος ὁ Ἐφραὶμ,
νᾶναι εἰς τήν γῆ σημεῖον, οἱ λαμπρές του ἀρετές.

Διότι ἔζησε στόν κόσμο
ἀγαπώντας τόν Χριστό,
καί δέν ζήτησε νά ἔχη τίποτε γιά τό ἐγώ.

Ἰησοῦ, Σέ ἀγαπάω,
μόνον ἔλεγεν αὐτός,
διότι δέν ἐζοῦσε πλέον ὁ δικός του ἑαυτός.

Σήκωνε βαρύ Σταυρό Του
μέ χαρά ἀγγελική·
εἶχε καί τό πρόσωπό Του ἀπ' τήν Χάρι λαμπρυνθῆ.

Ἡ οὐράνια πατρίδα
ὑποδέχθηκε αὐτόν
πού ἐζήτηε κατοικίαν νᾶχη εἰς τόν οὐρανόν.

Ζοῦσε γιά νά μεταδώση
κάτι ἀπ' τόν οὐρανό
στά παιδιά του πού ποθοῦσαν ν' ἀγαπήσουν τόν Χριστό.

**Καί αὐτό τούς τό προσφέρει
μέ τό αἷμα τῆς ψυχῆς
τῆς δικῆς του, πού χυνόταν στίς στιγμές τῆς προσευχῆς.**

**Πέθαινε διά τόν κόσμο
καί γιά ὅλες τίς ψυχές
πού ποθοῦσαν νά τηρήσουν τοῦ Χριστοῦ τίς ἐντολές.**

**ᾠ! δέν ἄντεχε νά βλέπη
τόν παμπόνηρο ἐχθρό
σάν λιοντάρι νά ἀρπάζη τῶν ψυχῶν τόν θησαυρό.**

**Γῆ μας τώρα τήν ἀφήνει,
γιά νά πάη στόν Χριστό,
τήν ὠφέλεια νά δώση μέσα ἀπό τόν Σταυρό!**

**Τόν ἐσήκωσε μέ πόθο
νά ἀρέση στόν Χριστό,
κι ἔτσι ἔγινε ὁ φάρος τῆς ἀγάπης στόν Θεό**

**στίς ψυχές πού τοῦ ζητοῦσαν
νά γνωρίσουν τόν Χριστό,
μέ τόν λόγον τόν δικό του, τόν γλυκύ καί ταπεινό
καί μέ τό παράδειγμά του, τό πολύ διδακτικό.**

Ο ΠΟΝΟΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΨΥΧΕΣ

**Ἦταν πάντα πονεμένος
εἰς τό βάθος τῆς καρδιᾶς,
διότι ὄντως ἀγαποῦσε, ὡς ὁ Παῦλος, τάς ψυχάς.**

*«Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καί οὕτως ἀνα-
σληρώσατε τόν νόμον τοῦ Χριστοῦ». (Γαλ. 6,2)*

**Δι' αὐτό τόν θεῖον νόμον
τοῦ Χριστοῦ ἀναπληρῶν,
θλίψη πέρασε μεγάλη, διότι σήκωνε Σταυρόν,
ὅπως ὁ Χριστός στό σῶμα
τό δικό Του τίς πληγές
δέχθηκε γιά μᾶς νά πάθῃ, γιά νά σώσῃ τίς ψυχές.**

**Ἔτσι κι ὁ Ἐφραίμ ὁ νέος,
ἀγαπώντας τόν Χριστόν,
εἰς τό σῶμα τό δικό Του ἔζησε Χριστοῦ Σταυρόν.**

Πῶς, λοιπόν, νά μήν θαυμάση
τοῦ Κυρίου τίς βουλές,
ὅποιος βλέπει μέ ποιό τρόπο ἐξαγνίζει τίς ψυχές!

Πῶς τά πάντα ἐτοιμάζει
σ' ὅποιον Τόν ἀκολουθεῖ,
ὥστε Παραδείσου πύλη νά τήν εὕρη ἀνοικτή!

Η ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ

«Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμεῖσθε τὴν αἰσιν». Ἐβρ. 13,7

ᾠ Ἐφραίμ, ὁ στέφανός σου
θᾶναι πάντα καί γιά μᾶς
ἡ ἀνάμνησις ἐκεῖνη πού στηρίζει τάς ψυχάς.

Τόσοι ἄνθρωποι καρκίνου
φέρουν νόσον ἐπί γῆς·
δι' αὐτούς ἐσύ θά εἶσαι ὁδηγός ὑπομονῆς
καί ὁ φάρος τῆς ἐλπίδος,
ἡ χαρά τῆς προσευχῆς,
ἡ βεβαίωσις πῶς εἶναι καί δικός τους Λυτρωτής,

ὁ Χριστός πού ἀπεστάλη
ἐκ Πατρός ἐπί τῆς γῆς,
γιά νά ὑπομείνη πάθη ὡς ἄμνος σφαγιασθεῖς.

Εἰς τόν βράχο Γολγοθᾶ
τρεῖς ἐπάγησαν σταυροί·
δύο διά τούς ληστές κι ἕνας γιά τόν Λυτρωτή.

Δέν ἐσώθησαν κι οἱ δύο,
ἀλλά μόνον ὁ ληστής
πού δέν ἤταν θαυμαστής τῆς ἐπίγειας ζωῆς.

Διότι εἶχε τήν καρδιά του
ἀποσπάσει ἐκ τῆς γῆς
καί ζωή ἐπιθυμοῦσε, τήν ζωή ἐν οὐρανοῖς.

Πόσοι ζοῦν μέ ἀγωνία
ἐπιβίωση νά βροῦν,
κι ὄχι πῶς Θεόν Πατέρα ταπεινά νά ὑπακοῦν!

Πῶς ὁ δίκαιος ληστής
βρῆκε διὰ μετανοίας
τόν Σωτῆρα τῶν ψυχῶν μας, τόν Δοτῆρα τῆς Ζωῆς;

Ἄν ζητοῦσε καί ἐκεῖνος
νά γλυτώσῃ τόν σταυρόν,
δέν θά ἐνοιωθε Σωτῆρα ἰδικόν του τόν Χριστόν.

Διά τοῦ Σταυροῦ Κυρίου
ἐφωτίσθη θαυμαστῶς
νά γνωρίσῃ ὅτι ἦτο ἔμπροσθέν του ὁ Χριστός.

Καί ὁ δίκαιος δικαῖος,
«Μνήσθητί μου, Ἰησοῦ»,
λέγοντας στήν προσευχή του, ἤξιώθη τοῦ Θεοῦ.

Διότι ἔτσι προσευχόταν,
σάν τόν δίκαιο ληστή,
πού ζητοῦσε Παραδείσου θεία πύλη ἀνοικτή.

ΩΣ ΑΣΤΗΡ ΑΡΕΤΗΣ, ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΘΕ ΨΥΧΗΣ

Καί ἐμεῖς τοῦ Παραδείσου
ἀτελεύτητη χαρά
ἄς ζητήσουμε νά βροῦμε, κι ὄχι δόξας καί τιμάς,
κι ὅσα φθείρονται καί σβήνουν, ἀπολαύσεις σαρκικάς.

Ὁ σταυρός πού μᾶς ἐδόθη
εἶναι δῶρον τοῦ Θεοῦ,
ὁ καθένας μας νά γίνῃ κάτοικος τοῦ οὐρανοῦ,
κληρονόμος βασιλείας τοῦ Σωτῆρος μας Χριστοῦ.

Βλέποντας κι ἐμεῖς Κυρίου
τόν Σταυρόν ἐν προσευχῇ,
ἄς γνωρίσουμε τόν δρόμο πού μᾶς φέρνει στήν ζωή,
κι ἄς βαδίσουμε προθύμως· ὁ Χριστός μᾶς ὀδηγεῖ.

Ἄν κι ἐμεῖς ἀξιωθοῦμε
νά βαδίσουμε πιστῶς
τόν βραχύ ζωῆς μας δρόμον, ὅπως θέλει ὁ Χριστός,

θά ἰδοῦμε μέσ στήν δόξα
τοῦ Χριστοῦ τήν θαυμαστή
ὁ πατήρ Ἐφραῖμ νά εἶναι καί νά λάμπῃ ὡς ἀστήρ.

**Ὅπως ὁ ἀστήρ τούς μάγους
ὠδηγοῦσε στὸν Χριστό,
καί ἐμεῖς εὐχαριστοῦμε πού μᾶς στέλνει ὁδηγόν
σκήτεως τοῦ Πρωτοκλήτου
τόν δικαῖον τόν σεμνόν,
πού παρίσταται στὸν θρόνο τώρα τόν Δεσποτικόν.**

ΔΕΙΞΕ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ ΚΑΙ Σ' ΕΜΑΣ

**Ἄγγελοι περιπολεύουν
γιὰ νὰ ἴδουν τὴν στιγμήν
πού Χριστός θά στεφανώσῃ τὴν ἀγίαν σου ψυχήν.**

**Καί ἐμεῖς πού μελετοῦμε
ἐκδημία σου σεπτὴν,
ὦ Ἐφραίμ, παρακαλοῦμε, δεῖξε μας τόν Ἐραστήν,
τόν Χριστόν πού ἀγαποῦσες
ὅσο ἤσουν εἰς τὴν γῆν,
καί πού τώρα σέ τιμᾶει ὡς δικόν Του ἀθλητήν.**

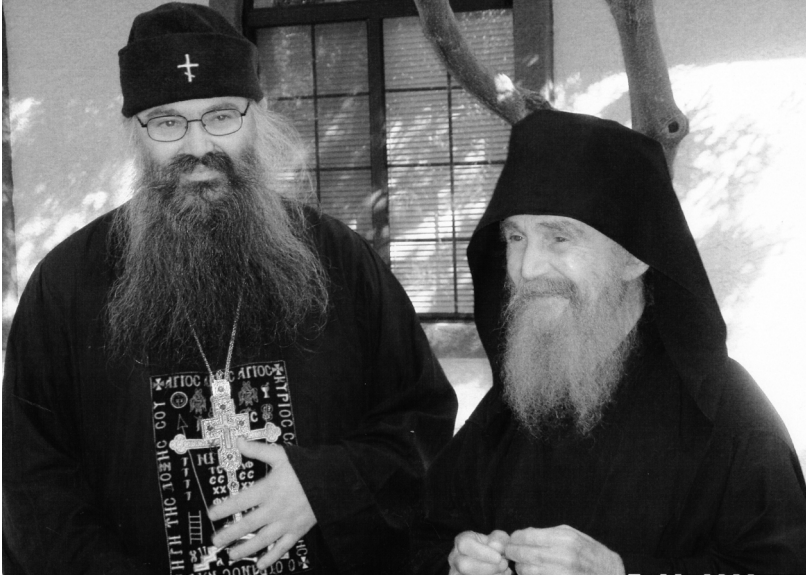
**Δίς ἐπὶ τριάντα τρία
ἔτη ἔζησες ἐν γῆ·
δίδαξέ μας τὴν πορεία πού πορεύθηκες ἐσύ.**

**Δίδαξέ μας ν' ἀγαποῦμε
καί ἐμεῖς τόν Ἰησοῦν
μέ ταπεινώσιν καρδίας καί ἀλήθειαν στὸν νοῦν,
καί τό τέλος τῆς ζωῆς σου
ἃς διδάσκει καί σ' ἐμᾶς
πῶς κι ἐμεῖς θά ἐνδυθοῦμε τοῦ Χριστοῦ τὰς ἀρετάς.**

**Ἄν θά ἔμενες στήν γῆ,
λίγοι θά σέ ἐννοοῦσαν·
τώρα εἶσαι πιό κοντά μας, καί σ' αὐτούς πού σ' ἀγνοοῦσαν.**

**Τότε ἔκρυβες τί εἶχες
στήν δική σου τὴν καρδιά·
τώρα οὐρανός μιλάει στά δικά σου τὰ παιδιά.**

**Διά σοῦ τῆς μετανοίας
ὁ λαμπρότατος ἀστήρ
τίς καρδιές μας κατευθύνει ὅπου εἶναι ὁ Σωτήρ.**

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τίποτε δέν εἶναι ἔξω ἀπό τήν πρόνοιαν καί οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ. Ἀφορμή γιά τήν ἐκφώνηση αὐτῆς τῆς ὁμιλίας ἦτο ἡ σύγκλησις ἑνός συνεδρίου γιά τήν ἀνάδειξη τῶν χαρισμάτων αὐτῆς τῆς γλώσσης τήν ὁποία ὁ Θεός διάλεξε γιά νά διακονήσῃ τό ἐν τῷ ἐνανθρωπήσαντι Λόγω μυστήριον τῆς ἀνθρωπίνης σωτηρίας, ὡς ἡ γλῶσσα στήν ὁποία ἔχει πρωτογενῶς ἀποθησαυρισθῆ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἡ θεολογία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῶν Ἁγίων Πατέρων καί τῆς Θείας Λατρείας.

Ἡ ἰδέα περὶ τοῦ συνεδρίου αὐτοῦ προῆλθε ἀπό τόν ἴδιο τόν καθηγητή κ. Σταῦρο Μπαλογιάννη. Ὅταν, ὅμως, ὠρίσθη ὁ χρόνος τοῦ συνεδρίου, εἶπε ὅτι θά ὁμιλήσῃ γιά τόν Ὅσιο γέροντα Ἐφραίμ, προηγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Φιλοθέου καί κτίτορα τῶν δεκαεννέα Ἱερῶν Μονῶν στήν Ἀμερική καί στόν Καναδά, ὡς ἰατρός του στά τελευταῖα τέσσαρα ἔτη τῆς ζωῆς του.

Ὁμιλήσῃ ὡς συνήθως ὁμιλεῖ, χωρὶς νά ἔχη ἐνώπιόν του κάποιο κείμενο. Ὁ λόγος του, αὐθόρμητος καί ρέων, δέν ἦτο λόγος ἐγκυκλοπαιδικός. Ἦτο λόγος πού πληγώνει τήν καρδιά προκαλώντας κατάνυξη. Δέν ζωγράφιζε ἀπλῶς τήν εἰκόνα ἑνός Ἁγίου μέσα ἀπό τήν διήγησιν τῆς ζωῆς του καί τοῦ λόγου του, ἀλλά μετέφερε ζωήν ἀπό τήν ἁγιασμένη ζωή τοῦ ὁσίου γέροντος Ἐφραίμ, ἀγάπην γιά τόν Χριστό ἀπό καρδιά πού ἀναλώθηκε στήν ἀγάπην γιά τόν Κύριο, χάριν ἀπό τήν χάριν τοῦ ἁγιοπνευματικοῦ του λόγου. Νομίζω ὅτι μέσα ἀπό τούς λόγους τοῦ κ. καθηγητοῦ ἀκούει κανεῖς τούς μυστικούς χτύπους τῆς καρδιάς τοῦ Ὁσίου γέροντος Ἐφραίμ, μέ τούς ὁποίους συντονίζεται ἀκόμη καί αὐτός πού δέν τόν ἐγνώρισε προσωπικῶς.

Ἡ ἀπομαγνητοφώνηση τῆς ὁμιλίας αὐτῆς ἔφερε ὡς ἀποτέλεσμα τό παρόν κείμενο. Ἡ ἐπιλογή τοῦ κ. Μπαλογιάννη νά ὁμιλήσῃ γιά τόν γέροντα Ἐφραίμ σέ ἕνα περὶ ἑλληνικῆς γλώσσης συνέδριο, ἔγινε ἀφορμή γιά νά μᾶς δώσῃ μία θαυμαστή εἰκόνα τῆς ἁγίας καρδιάς τοῦ γέροντος καί τοῦ ἰσαποστολικοῦ ἔργου του.

Παραλλήλως όμως μᾶς προσκαλεῖ νά συνειδητοποιήσουμε τό γεγονός ὅτι διαπνεόμενος ὁ ὅσιος γέρον Ἐφραίμ ἀπό τόν πόθο του γιά τήν σωτηρία τοῦ κάθε ἀδελφοῦ, γιά τήν ἐν Χριστῷ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ἀντελήφθη ὅτι ἔπρεπε νά ἀναδείξῃ τήν μείζονα σημασία τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, ὡς γλώσσης πού ἐπελέγη ὑπό τοῦ Θεοῦ γιά νά γραφῇ σ' αὐτήν τό Εὐαγγέλιόν Του, διασφαλίζοντας, χάριν στήν ἐννοιολογική της ἐπάρκεια καί διαύγεια καί καθαρότητα, τήν ὀρθή κατανόηση τοῦ μυστηρίου τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας. Γι' αὐτό καί ὅπου ἴδρυε μοναστήρια, φρόντιζε νά εἶναι ἡ ἐλληνική γλώσσα ἡ γλώσσα τῆς Θείας λατρείας καί ἐπικοινωνίας.

Ἐπρόκειτο γιά ἐγχείρημα ὅπωςδήποτε τολμηρό, ἀλλά βεβαίως καί θεόπνευστο, πού πλήρως ἐπέτυχε, ὅπως καί ὅλα τά ἄλλα τολμηρά ἐγχειρήματα τοῦ ὁσίου καί ταπεινοῦ Γέροντος. Τά μοναστήρια πού ὁ Γέρον Ἐφραίμ ἴδρυσε, ἀποτελοῦν ἕνα θαῦμα πνευματικῆς ἐνότητας τῶν ἐγκαταβιούντων σ' αὐτά ἀδελφῶν, καίτοι προερχομένων ἀπό διάφορα ἔθνη καί ὁμιλούντων διαφόρους γλώσσας. Ὁ Θεοφώτιστος γέροντας καθιερώνοντας τήν ἐλληνική γλώσσα στίς ἱερές μονές πού ἴδρυσε, ἔβαλε καλόν θεμέλιον στό οἰκοδόμημα τῆς ἐν Χριστῷ ἐνότητας τῶν ἀδελφῶν τῶν Ἱερῶν Μονῶν.

Σέ ἕνα ὀρθόδοξο μοναστήρι, σέ μία κοινωνική ἐν Χριστῷ ομάδα, τό πνευματικῶς «ὄμαιμον» χαρίζεται σέ ὅσους αἰσθάνονται ὅτι στίς φλέβες τους ρέει τό ἴδιο αἷμα, τό ἅγιον καί θεῖον αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τό «ὁμόθησκον», ἡ ἐνότητα τῆς πίστεως, χαρίζεται διά τῆς κοινῆς ὀρθοδόξου πίστεως τῶν πιστῶν τοὺς ὁποίους τό Ἅγιον Πνεῦμα συνενώνει.

Αὐτήν τήν ἐνότητα τῆς πίστεως ὑπηρετεῖ τό πνευματικῶς «ὁμόγλωσσον» διά τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης ὡς γλώσσης ἡ ὁποία μᾶς ἐπιτρέπει νά ἐννοοῦμε ὀρθῶς τό Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καί κατ' ἀκολουθίαν νά ζοῦμε μέσα μας τό γεγονός τῆς Θείας Λατρείας, ἐφόσον ὅλα ἐκεῖνα τά ὁποῖα διετυπώθησαν στήν ἐλληνική γλώσσα ὡς θεία Λειτουργία καί γενικῶς θεία λατρεία, μᾶς εἶναι ἄμεσα κατανοητά. Διότι τό ζητούμενον εἶναι νά μετέχουμε συνειδητῶς στήν Λατρεία τοῦ Θεοῦ καί ἡ Ἑλληνική γλώσσα διαμορφώνει, ἀφ' ἑνός, διαυγῆ νοῦ καί, ἀφ' ἑτέρου, νοουμένη ὀρθῶς, συνείδησιν ἐνότητας πρωτίστως μέσα στήν Θεία Λειτουργία.

Τό «ὄμαιμον», τό «ὁμόγλωσσον» καί τό «ὁμόθησκον», λειτουργοῦν ὡς τρεῖς ἄξονες πού συναντῶμενοι στό πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ, ὑπηρετοῦν τήν ἀπόκτηση τῆς μεταξύ μας ἐνότητας, καλλιεργώντας τήν μεταξύ μας ἀγάπη, τό νά αἰσθανώμεθα ἐν Χριστῷ, ἐν τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι, ὅτι εἴμεθα ἕν. Εἶθε μέ τίς εὐχές τοῦ Ὁσίου Γέροντος νά ἀποκτήσουμε καί ἐμεῖς τήν ἐν Χριστῷ ἐνότητα, τήν ὁποία χαρίζει ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, «κατανοοῦντες ἀλλήλους ἐν παροξυσμῷ ἀγάπης», εὐαρεστώντας ἔτσι τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, πού παρεκάλεσε τόν Θεό Πατέρα γιά τοὺς μαθητάς Του, νά εἶναι ἐν τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι καί αὐτοί ἕν: «ἵνα καί αὐτοί ἐν ἡμῖν ἕν ὦσι».

Χρυσόστομος Τροχαλάκης, Ἀρχιμανδρίτης

Η ΖΩΗ, Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΕΤΕΣ
ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΑΡΙΖΟΝΙΤΟΥ

Εἶναι μεγάλη ἡ χαρά μου πού θά μιλήσω γιά τόν μακαριστόν Γέροντα Ἐφραίμ. Τόν γνώρισα τό ἔτος 1963. Ἦμουν τότε φοιτητής τῆς Ἱατρικῆς. Εἶχα τελειώσει ἤδη τό πρῶτο ἔτος καί ἔβαινα πρός τό δεύτερο. Το καλοκαίρι ἐκεῖνο ἦταν ὁ ἑορτασμός τῶν 1000 ἐτῶν ἀπό τήν ἰδρυση τῆς Μεγίστης Λαύρας καί μιά ομάδα φοιτητῶν πήγαμε στό Ἅγιον Ὄρος.

1. Ἡ ἀρχή μιᾶς ἰσαποστολικῆς πορείας

Ἐπισκεφθήκαμε ὅλα τά μοναστήρια, ἀκούσαμε τούς γέροντες μέ πολλή προσοχή, σεβασμό καί εὐλάβεια, δίναμε πολὺ μεγάλη βαρύτητα σέ κάθε λέξη πού μᾶς ἔλεγαν, καί στό τέλος περάσαμε ἀπό τή Νέα Σκήτη. Στή Νέα Σκήτη ἦταν ὄντως ἡ πραγματικὴ ἀποκάλυψη τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἐξω ἀπό ἓνα κελλάκι, ἦταν ἓνας νέος μοναχός, ὁ ὁποῖος μᾶς μιλοῦσε καί, καθῶς τόν ἀκουγα, ἔλεγα· ἄγγελος μιλάει. Ἦταν ἡ κάθε λέξη του σάν νά ἔβγαινε ἀπό τόν Οὐρανό.

Τόσο πολὺ μᾶς ἀπερρόφησε καί τόσο πολὺ ἐστίασαμε τήν προσοχή μας στα λόγια του, ὥστε δέν καταλάβαμε πῶς νύχτωσε. Ἦταν ὁ γέροντας Ἐφραίμ. Ζοῦσε τότε μόνος του στό κελλάκι του, ὅταν ξεκίνησε ἀπό τή Νέα Σκήτη.

Ἐδειχνε τόση ταπείνωση, ἀπέπνεε τόσο ἀγγελικό βίωμα, ὀμιλοῦσε μέ τόση ἐσωτερικότητα καί ὑπέρμετρη ἀγάπη γιά τόν Κύριο καί γιά τόν μοναχισμό, ὥστε κάθε λέξη πού ἔλεγε, ἦταν γλυκύτερη μέλιτος. Τόν γέροντα Ἐφραίμ τόν ἔβλεπα ἐπὶ πολλά χρόνια, ὅσο ἦταν στήν Ἑλλάδα. Κυρίως στήν Ἱερά Μονή Φιλοθέου, στήν ὁποία ὡς Ἠγούμενος ἐδημιούργησε τεράστιο ἔργο. Καί εἶχα τήν πολὺ μεγάλη εὐλογία νά εἶμαι ἰατρός του τά τέσσερα τελευταῖα χρόνια τῆς ἐπιγείου ζωῆς του.

Γνωρίζω ὅλη τήν ἰσαποστολικήν πορεία τοῦ γέροντος Ἐφραίμ ἀπό τήν ἀρχήν της. Εἶχα ἐπίσης τήν μεγάλη εὐλογία νά μελετήσω τά γραπτά καί τά ἡμερολόγια του, πού ἀνέβλυζαν τήν μυστικὴν εὐωδίαν τῆς ψυχῆς του καί ἐξέφραζαν τά ἱερώτερα βιώματα τῆς καρδιάς του.

3. Διὰ τῆς ἀγάπης μετέβαλλε τά πάντα

Ἐκεῖνο, βέβαια, πού δέν μπορούσα νά προῖδω, ὅταν τόν εἶχα ἀκούσει νά μᾶς ὀμιλεῖ στή Νέα Σκήτη, εἶναι ὅτι θά μετέβαλε κάποτε τήν Ἀμερικὴ σέ ὄασι. Ἦταν πολὺ δύσκολο κανεῖς νά σκεφθῇ ὅτι ἓνας τόσο λεπτοφυῆς ἄνθρωπος, τόσο

εὐγενικός, τόσο ἥπιος, τόσο γλυκὺς στή ὀμιλία, στή σκέψη καὶ σέ κάθε ἐνέργεια τῆς ψυχῆς του, θά μπορούσε νά συγκλονίσῃ ὅλο τόν κόσμο, νά μεταβάλλῃ σέ λίγα χρόνια τίς Ἠνωμένες Πολιτεῖες καὶ τόν Καναδά, ἀπό πνευματικές ἐρήμους σέ δάσεις.

Ὅταν εἶχα πάῃ στήν Ἀμερική – μέ ὑποτροφία τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν- ἀφοῦ εἶχα ἤδη πάρει τήν εἰδικότητα τοῦ Νευρολόγου – Ψυχιάτρου στήν Ἑλλάδα τήν Ἀγγλίαν καὶ τὸ Βέλγιο, διεπίστωσα ἀμέσως, ὅτι ἡ πνευματικὴ ζωὴ τῆς Ἀμερικῆς ἦταν πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ ὅ,τι ἦταν στή Πατρίδα μας καὶ σέ ἄλλες Εὐρωπαϊκὲς χῶρες. Θυμᾶμαι τήν πρώτη φορά πού πῆγα στήν Ἐκκλησία, ὅταν ἄκουγα τήν μουσικὴ τοῦ ἀρμονίου πού ἔπαιζε μία καντάδα τοῦ Μπάχ, εἶχα τήν αἴσθηση ὅτι εὐρισκόμουν σέ νὰό καθολικὸ ἢ προτεσταντικὸ.

Ὁ γέροντας Ἐφραίμ μετέβαλε μέ ἀγάπην τά πάντα. Θυμᾶμαι ὅταν εἶχε πάει γιὰ πρώτη φορά στὸν Καναδά, μοῦ ἔλεγε «Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι διψοῦνε καὶ διψοῦνε πάρα πολὺ, καὶ πρέπει κάποιος νά πάῃ νά τοὺς προσφέρῃ αὐτὸ τὸ ζωντανὸ νερό τῆς Ὁρθοδοξίας». Τοῦ ἔλεγα τότε τίς πρακτικὲς δυσκολίες πού θά ἀντιμετώπιζε. Τίς καταλάβαινε ἀναμφισβήτητα, ἀλλὰ ἔλεγε: «Ὁχι. Ἡ Παναγία μας θά βοηθήσῃ».

Καὶ μέσα σέ μιὰ χώρα πού ἐθεωρεῖτο ὅτι εἶναι ἡ πρώτη στά πολιτιστικά καὶ τεχνολογικά στοιχεῖα τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, ἐπάνω ἀπ' ὅλους τοὺς πυκνοὺς οὐρανοξύστες, ἀπὸ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἐλευθερίας, ἐπάνω ἀπ' ὅλα τά μεγάλα καὶ μεγαλοπρεπῆ κτίρια, τά ὁποῖα, ἦταν κατ'οὐσίαν κτισμένα μέσα στην πνευματικὴ ἐρημο, ὁ γέροντας Ἐφραίμ ἦρθε καὶ ἔφερε τόν ἥλιο τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐφύτευσε ἓνα πνευματικὸν ἀμπελῶνα, καὶ δημιούργησε μιὰ ὑπέροχη ὀλάνθιστη ὄαση, ὑπέροχη καὶ πνευματικὰ καὶ ὑπὸ τήν φυσικὴν ἔννοιαν.

3. Ἅγιος Ἰωσήφ ὁ Ἠσυχαστής

Ὁ βίος τοῦ Γέροντος εἶναι γνωστός. Πάρα πολὺ νέος πῆγε στό Ἅγιον Ὅρος. Ὁ Ἅγιος Ἰωσήφ ὁ Ἠσυχαστής ἔλεγε ὅτι πλησίασε μιὰ βάρκα καὶ ἦταν ἓνα μικρὸ παιδί μέσα καὶ κατέβηκε καὶ τόν βρῆκε καὶ τοῦ εἶπε: «Εἶσαι σύ ὁ Γιαννάκης ἀπὸ τὸ Βόλο;» Καὶ ἐκεῖνος εἶπε «Ναί». Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη συνάντησή μέ τόν γέροντά του.

Πέρασε πάρα πολὺ αὐστηρὴ ζωὴ σάν δόκιμος. Περιγράφει τὸ πόσο ὁ γέροντας Ἰωσήφ ἦταν ἐξαιρετός καθ' ὅλα, ἀλλὰ καὶ πόσο αὐστηρός ἦταν στοὺς ὑποτακτικούς του.

Ἦταν μιὰ περίοδος τῆς μοναχικῆς ζωῆς του πού ἔπρεπε νά λειώσῃ πραγματικὰ σάν τὸ σιτάρι μέσα στό χῶμα καὶ νά ξαναγεννηθῇ. Καὶ αὐτὸ ἔγινε μέ τόν δόκιμο Ἐφραίμ. Ἐκάρη μοναχός ἐννέα μῆνες ἀργότερα, τὸ 1948,

καί ἐν συνεχείᾳ, χειροτονήθηκε διάκονος καί ἀργότερα πρεσβύτερος.

Ἦταν ὁ νεώτερος τῆς συνοδείας, ἦταν ὁ πιό ὑπάκουος τῆς συνοδείας, ἦταν ἐκεῖνος πού τά πάντα ἐπιτελοῦσε ἀναντίρρητα.

Ἦταν ἐκεῖνος πού δέν εἶχε ποτέ δικό του θέλημα, οὔτε ἐξέφραζε ποτέ κανένα. Ἦταν ἐκεῖνος πού εἶχε μιά μοναδική καθαρότητα λογισμῶν, καθαρότητα σκέψεων, πού δέν εἶχε κάτι πού νά τό κρατᾷ καί νά μὴ τό ἐκφράσῃ ἀμέσως στόν γέροντά του. Καί ἦταν ἐκεῖνος γιά τόν ὅποῖον ὁ Γέρων Ἰωσήφ ἤξερε ποιᾷ θά εἶναι ἡ πορεία τῆς ζωῆς του, ποιῷ θά εἶναι τό μέλλον του, ποιᾷ θά εἶναι ἡ συμβολή του στήν Ὁρθοδοξία. Καί πάντοτε στά λόγια του ὑπεγράμμιζε ὅτι ὁ Ἐφραίμ ἔχει νά ἐπιτελέσῃ μεγάλο ἔργο.

Ἐκεῖ πού ἀσκήτευσε, ἐκεῖ πού ἔζησε κοντά στόν Ἅγιο Ἰωσήφ, ἦταν ἀκριβῶς αὐτό τό καλυβάκι. Τον Ἅγιον Ἰωσήφ τόν γνωρίζετε, τόν ἔχετε δεῖ σέ πολλές ἴσως φωτογραφίες. Ἐδῶ βλέπετε τόν γέροντα Ἐφραίμ στά νεανικά του χρόνια. Τότε δέν ἔκανε τίποτε ἄλλο, παρά τηροῦσε μέ εὐλάβεια τήν ἀπόλυτη ὑπακοή.

Ἐκεῖνο πού μιά φορά εἶπε, εἶναι ὅτι· «Στά χρόνια αὐτά ἐγώ δέν ἤξερα τίποτε, παρά νά προσεύχωμαι καί νά ὑπακούω· δέν εἶχα θέληση καμμία. Δέν μποροῦσα νά διανοηθῶ ὅτι μπορεῖ νά ἔχω δική μου θέληση. Ὅ,τι ἔλεγε ὁ γέροντας, γιά μένα ἦταν λόγος Θεοῦ. Ὑπακοή ἦταν ἀπόλυτη ὑπακοή, ἐκ καρδίας, ἐκ ψυχῆς».

Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα τῆς κοιμήσεως τοῦ γέροντος Ἰωσήφ, τίς στιγμές ἐκεῖνες πού ὁ γέρον περιμένε τήν Ὑπεραγία Θεοτόκο, ἐκεῖνες τίς συγκλονιστικές στιγμές τῆς ὀσιακῆς κοιμήσεως, ὁ Γέροντας Ἐφραίμ τίς ζοῦσε μέσα στή ψυχή του βαθειά, μέ ὅλη τήν μεγίστη δυνατή μέθεξη. Ζοῦσε αὐτό τό μέγα μυστήριο τῆς κοιμήσεως, τό γεγονός ὅτι ἡ ψυχή φεύγει μέσα ἀπό τό σῶμα γιά νά φθάσῃ στήν ἀγκάλη τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καί νά μεταβῇ στήν αἰωνιότητα.

Στήν συνέχεια, μέ τήν ἴδια ἀπόλυτη ὑπαρξιακή μέθεξη καί μέ ἄφατο πόνο ἔζησε τήν σεμνή, ἱερή καί συγκλονιστική στιγμή τοῦ ἐνταφιασμοῦ τοῦ Γέροντός του.

4. Στήν Ἱερά Μονή Φιλοθέου

Τό ἔτος 1953 πῆγε στήν Ἱερά Μονή Φιλοθέου, ἡ ὁποία τότε ἦταν ιδιόρρυθμος. Ὑπῆρχαν λίγοι γέροντες, πολύ φιλήσυχοι καί πάρα πολύ καλοί καί ταπεινοί μοναχοί. Ἐνα ἐξ αὐτῶν, τόν πατέρα Εὐγένιο, τόν γνώρισα, καί ἐθαύμασα τήν εὐγένεια καί τήν ἀπλότητα τῆς ψυχῆς του. Ὅλοι οἱ γέροντες ἔκαναν πρόθυμα ὑπακοή στόν γέ-

ροντα Έφραϊμ. Μπόρεσε και έβαλε σέ άρίστη τάξη τήν μεγάλη αυτή ιερά Μονή, τήν μετέβαλε έξ αρχής σέ κοινοβιακή, και άρχισαν άμέσως πολλοί νέοι δόκιμοι μοναχοί να προσέρχωνται και να μεγαλώνουν τήν συνοδεία του.

Στή Νέα Σκήτη είχε αρχικά κοντά του τόν πατέρα Έφραϊμ τόν νεώτερο, θεολόγο, κατὰ κόσμον Άπόστολο, ό όποϊος ένθρονίστηκε άργότερα Γέροντας στήν Έερά Μονή Ξηροποτάμου. Σέ λίγα χρόνια από τήν έκλογή του, τόν εκάλεσε ό Κύριος μετά από τροχαίο άτύχημα. Έκεϊνος έδειχνε πολύ μεγάλη ύπακοή στόν γέροντα Έφραϊμ, ως ύποτακτικός και άργότερα ως Έγούμενος. Ήταν μεγάλη άπάλεια, υπό τήν άνθρωπίνην έννοϊαν, ή κοίμησή του γιά όλο τό Άγιον Όρος. Άλλά ήταν παράλληλα και ένα κέρδος του Όυρανοϋ.

Ίσως και οι πρεσβείες του μακαριστου γέροντος Έφραϊμ στήριξαν τόν μοναχισμό του Άγιου Όρους. Έκεϊνο πού έπιποθοϋσε ό γέροντας Έφραϊμ πάντοτε είναι ή ανάπτυξις του μοναχισμού.

Και έλεγε ότι ό μοναχισμός είναι τό στήριγμα, είναι τό βάθρο τής Έκκλησίας, είναι ή σπονδυλική στήλη τής Έκκλησίας, και έφόσον ή Έκκλησία μέσα στόν κόσμο πρέπει να στηρίζεται στίς αρχές τής μοναχικής παραδόσεως, θα πρέπει όπωσδήποτε να δημιουργήσουμε νέες βάσεις, ώστε να άνθήση και πάλιν ό μοναχισμός, γιά να σταματήσει αυτή ή συνεχής πνευματική κατολίσθηση.

5. Στίς Ένωμένες Πολιτείες τής Άμερικης

Όταν πήγε στίς Ένωμένες Πολιτείες, είχε ήδη οργανώσει πολύ καλά τήν Έερά Μονή Φιλοθέου· όπως είχε οργανώσει και πολλά άλλα μοναστήρια στήν Έλλάδα, άνδρϊα και γυναικεία. Έβγαινε συχνά στόν κόσμο, και πολλούς έστήριζε. Δέν εκανε μεγάλα κηρύγματα σέ αίθουσες, αλλά ήξερε να συγκεντρώνη τούς άνθρώπους όπου πήγαινε, και οι άνθρωποι εκρέμοντο πραγματικά από τὰ χείλη του, κάθε φορά πού μιλοϋσε. Ήταν ή πνευματική άκτινοβολία του τεράστια σέ όλη τήν Έλλάδα.

Τό 1979 πήγε στίς Ένωμένες Πολιτείες, μέσω του Καναδά. Πήγε και βρήκε εύσεβείς οικογένειες και προσπάθησε εκει να μεταλαμπαδεύση και να έμφυτεύση τήν αξίαν και τίς αρχές του όρθόδοξου έλληνικου μοναχισμού στόν Νέον Κόσμον. Στίς Ένωμένες Πολιτείες ίδρυσε συνολικά δεκαεπτά μονές και δύο μονές στόν Καναδά. Έλεγε με πόνο ότι, δυστυχώς, δέν εκομε εδώ ούτε έναν άσκητή, ούτε ένα μοναστήρι, και δέν υπάρχει κανένα ζωντανό παράδειγμα τής Όρθοδοξίας. Πράγματι, δέν υπήρχαν έλληνικά όρθόδοξα μοναστήρια στίς Ένωμένες Πολιτείες, ούτε στόν Καναδά, παρά τό γεγονός ότι υπήρχαν πολ-

λές Έλληνικές εκκλησίες, που προσπαθούσαν όμως εκ των πραγμάτων να συνδυάσουν πολλές αντίθετες καταστάσεις, την λατρευτική ζωή με την αγγλική γλώσσα, τό άρμόνιο στην εκκλησία, τις κοινωνικές εκδηλώσεις και την ευρύτερη εκκοσμίκευση. Ήταν μία Όρθοδοξία που έπλεε στον ώκεανό των εκδηλώσεων του προτεσταντισμού. Δέν είχε τίς βαθείές παραδοσιακές ρίζες.

Αυτό τό άντελήφθη ό γέρον Έφραίμ, ό όποιος ήθελε πολύ νά διδάξη τό γνήσιο πατερικό όρθόδοξο πνεύμα, νά μεταφέρει τόν αγιορείτικο μοναχισμό στις Ένωμένες Πολιτείες, όπως τόν έζησε ό ίδιος, όπως τόν διδάχθηκε ό ίδιος και όπως μέ τήν ζωή του ό ίδιος κάθε ήμέρα, κάθε στιγμή τόν εξέφραζε.

Αυτό που μέ θλίψη έλεγε, ότι οι Έλληνες τής Άμερικής έχουν άφομοιωθή μέ τόν εϋδαιμονισμό τής Δύσεως, ήταν πραγματικότητας. Η σκέψη μιās ζωής που θά ήταν άνετη, χωρίς πολλές δυσκολίες, μέ σταθερή οικονομική άνελιξη επικρατούσε στις Ένωμένες Πολιτείες σε όλους τούς κοινωνικούς χώρους.

Καί αυτό που ήθελε ό γέροντας νά καταστήση έμφανές, άρχικά ήταν ότι ό όντως εϋδαιμονισμός είναι ή άριστοτελική έννοια τής βίωσης των άρετών, δηλαδή νά αγωνίζεται νά ζήση ό άνθρωπος μέσα στην καρδιά του τις πνευματικές αξίες, και όλη του ή ζωή, και στή πιό μικρή λεπτομέρεια, νά είναι στηριγμένη στην άρετή. Έλεγε ότι μία καλή μοναχική ζωή είναι άπαραίτητο νά άναπτυχθή όπου ύπάρχει Όρθοδοξία.

6. Η Όρθοδοξία στην ανθρωπότητα δια του μοναχισμού

Γιατί χωρίς τόν μοναχισμό ή Όρθοδοξία δέν θά είχε τίς βαθείές ρίζες, δέν θά είχε τή δυνατότητα νά βγάλη κλαδιά, νά δώση άνθη, νά δώση αυτήν τήν υπέροχη πνευματική εϋωδία, που άποπνέει πάντα ή Όρθοδοξία. Καί μελετούσε και δίδασκε συνέχεια, όπου βρισκόταν, πρώτα στά μοναστήρια τά όποια ίδρυσε, αλλά και όπουδήποτε παρευρίσκετο μεταξύ των ανθρώπων.

Μου έκανε έντύπωση όταν ήρχετο στό Άγιον Όρος, ότι ακόμη και μέσα στό πλοιάριο που ταξίδευε, έδίδασκε όποιους έβλεπε, τούς μιλούσε σαν νά τούς ήξερε από χρόνια, έγνώριζε τά έσωτερικά βιώματα τής ψυχής τους και τούς τά άνέλυε μέ πολλή προσοχή, ακρίβεια και αγάπη και συγχρόνως άναβε τήν πυρά τής αγάπης του Κυρίου και τής Όρθοδοξίας.

Καί έλεγε ότι ή Όρθοδοξία δέν περιορίζεται μόνο μέσα στην Ελλάδα. Τό έργο τής Όρθοδοξίας είναι νά άφυπνίση όλον τόν δυτικό χριστιανισμό και νά συγκλονίση όλο τόν κόσμο. Δέν είναι αρκετό νά ξέρουμε ότι ύπάρχουν χριστιανικές Έκκλησίες σ' όλο τόν κόσμο. Πρέ-

πει νά εἶναι ὀρθόδοξες οἱ Ἐκκλησίες αὐτές, γιά νά εἶναι ὄντως Ἐκκλησίες. Οἱ πολυάριθμες προτεσταντικές ἐκκλησίες στήν Εὐρώπη, στήν Ἀσία, στήν Ἀφρική, στήν Ἀμερική στεροῦνται τήν δογματική ἀλήθεια. Καί, ὅταν λείπει ἡ ἀλήθεια, δέν ὑπάρχει ἡ οὐσία. Εἶναι σάν νά ὑπάρχει ἓνα σῶμα πού λείπει ἡ καρδιά, ὑπάρχει μὲν τό σῶμα ἀλλά χωρίς νά πάλλη ἡ καρδιά.

7. «Πρέπει νά διδάξω Ἰησοῦν Χριστόν»

«Ἐκεῖνο πού πρέπει νά κάνω», ἔλεγε πάντοτε ὁ Γέροντας, «εἶναι νά διδάξω Ἰησοῦν Χριστόν καί τοῦτον Ἐσταυρωμένον». Αὐτή ἦταν ἡ ἀρχή τῆς ζωῆς του. Ἦταν τό σύνθημα τῆς ζωῆς του· ἦταν ἡ καθημερινή του σκέψις νά διδάσκη ὅπου βρίσκεται καί νά δοξάζη πάντοτε, σέ ὅλη τήν γῆ μέ τά ἔργα του, μέ τά λόγια του, μέ τό βλέμμα του, μέ τήν προσευχή του, τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν Ἐσταυρωμένον καί Ἀναστάντα. Καί ὑπεγράμμιζε ὅτι «Χριστιανισμός ἐστί τῆς Θείας φύσεως μίμησις» (Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης).

Ὅσο καί ἂν ποῦμε ὅτι εἴμεθα χριστιανοί, ὅτι βαπτισθήκαμε καί ἀκολουθοῦμε τήν Ἐκκλησία μας, ἐάν δέν μιμούμεθα κάθε στιγμή τόν Κύριον σέ κάθε Του βῆμα, σέ κάθε Του σκέψη, σέ κάθε Του διδασκαλία, σέ κάθε λεπτομέρεια τῆς ζωῆς Του, δέν εἴμεθα ἀληθινοί χριστιανοί». Καί αὐτό ἔκανε ὁ ἴδιος. Ἦθελε ἀκριβῶς νά συμπορεύεται πάντοτε μέ τόν Κύριο.

Δέν ὑπῆρχε στιγμή πού ἀπό τήν σκέψη τοῦ Γέροντος Ἐφραίμ νά ἔλειφε ἡ σταυρική θυσία τοῦ Κυρίου. Ἔβλεπε μέ τά μάτια τῆς ψυχῆς του κάθε στιγμή τόν Κύριον Ἐσταυρωμένο καί Ἀναστάντα, συγχρόνως. Καί ἤξερε ὅτι μέ τή χάρι τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ Σταυροῦ καί μέ τό φῶς τῆς Ἀναστάσεως, μπορεῖ ἓνας ἄνθρωπος νά ἀλλάξῃ ὅλο τόν κόσμο, ὅταν μέσα του ὑπάρξῃ αὐτό τό ζέον πῦρ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τό ὁποῖο μπορεῖ νά κατακαύσῃ τά πάντα καί νά διορθώσῃ ὁλόκληρο τόν κόσμο.

8. Ὅασις μέσα στήν ἔρημο τῆς Ἀριζόνας

Ὅταν πῆγε στήν Ἀριζόνα -ἡ Ἀριζόνα εἶναι μία Νοτία Πολιτεία, γεμάτη κάκτους, ἔρημος, ἄνυδρος, ὅπου ζοῦν πουλιά, πού τρέχουν σάν δρομεῖς πάνω στή γῆ, τρέφονται ἀπό τούς κάκτους, ἐνῶ παράλληλα ἀναπτύσσονται καί σπάνια φυτά, πού δέν τά βλέπουμε σέ ἄλλες Πολιτείες τῆς Ἀμερικῆς. Σέ ὅλο τό τοπίο, ἂν κανεῖς ταξίδεψε στήν Ἀριζόνα, θά ἔβλεπε τεράστιους κάκτους πού φθάνουν δύο τρία μέτρα ὕψος, καί τίποτε ἄλλο. Καί ὅταν ἔπιανε βροχή καί οἱ κάκτοι ἐσήποντο λόγω τῆς εὐαισθησίας τους στό νερό, θά ἔβλεπε πλέον ἀπέραντη ἔρημο. Καί ἐκεῖ, εἶπε ὁ Γέροντας Ἐφραίμ, θά κάνω μιά

ἄσαι πνευματική ἀλλά συγχρόνως γεμάτη μὲ φυσική ὁμορφιά. Δέν ἐπίστευαν πολλοί ὅτι ἡ περιοχή αὐτῆ τῆς Ἀριζόνας θά γινόταν ἄσαι, ἀλλά ἔγινε.

Ὅποιος ἔχει ταξιδεύσει, θυμᾶται ὅτι βρίσκεται ἐνώπιον ἐνός θαύματος. Ἀνάμεσα στοὺς ψηλοὺς κάκτους, τὴν ἔρημο καὶ τὰ γυμνά βουνά, βλέπει μιά πραγματική ἄσαι ὅπου ὑπάρχουν ὅλα τὰ φυτὰ πού φύονται ὑπὸ τὸν ἥλιο. Ἔχει ἄφθονο νερό, τὸ ὁποῖο ὑπεδείκνυε ὁ γέροντας πού θά τὸ εὔρισκαν.

Ἔλεγε: «ἐδῶ θά βρῆτε νερό καὶ ἐκεῖ θά κτυπήσετε καὶ πάλι θά βρῆτε νερό». Καὶ πραγματικά, ὅπου κτυποῦσαν, ἀνέβλυζε πλούσιο νερό, ἱκανὸ νά κρατήσῃ στὴν ζωὴ ὅλα τὰ φυτὰ, ὅλα τὰ ζῶα, καὶ βεβαίως ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ ἐκεῖ ἄρχισε νά κτίζῃ Ἐκκλησίες, κελλιά, κτίρια, προσκυνητάρια, καὶ νά διαμορφώσῃ τόπους ὑπαίθριας προσευχῆς καὶ περισυλλογῆς.

9. Ἡ λαύρα τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου

Ὅταν κανεὶς πάῃ στὴν Ἀριζόνα, χρειάζεται πολὺς χρόνος γιὰ νά γνωρίσῃ τὴν Λαύρα τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου. Νά ἰδῆ τὴν κάθε γωνιά του, νά διαπιστώσῃ πόσο προσεγμένα εἶναι τὰ πάντα. Νά ἰδῆ τίς λεπτομέρειες, νά ἰδῆ τὴν εὐλογία, νά ἰδῆ τὴν παρουσία τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ παντοῦ, νά ἰδῆ τὰ φυτὰ πόσο ξεχωριστὰ ἀναπτύσσονται, νά ἀκούῃ τὰ πουλιά, νά χαίρεται τὰ λουλούδια. Νά βλέπῃ καὶ νά αἰσθάνεται ὅτι ἐκεῖ μέσα βαδίζουν ἄγγελοι. Νά νοιώθῃ ὅτι ἐκεῖ ἀκριβῶς εἶναι ὅλη ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

Σέ κάθε σημεῖο βλέπει τὸν Σταυρό νά ἀνυψώνεται φωτισμένος, τὸ προσκυνητάρι, ὅπου κατανύσσεται ὁ ἀνθρωπος, νά τὸν περιμένῃ. Δέν θέλει νά φύγῃ, ἀλλὰ νά μένῃ γονατιστός καὶ νά προσεύχεται ὅλες τις ἡμέρες. Καὶ ἔγινε πλέον ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος μιά κλίμακα ἀπ' τὴ Γῆ στὸν Οὐρανό. Καὶ σκεπτόταν ἀκριβῶς ὁ Γέροντας ὅτι ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος θά ἦταν μόνο ἡ ἀρχὴ καὶ θά ἀκολουθοῦσαν πολλὰ ἄλλα μοναστήρια, ὅπως καὶ ἀκολούθησαν. Βέβαια, δέν ἦταν ὅλα στὴν ἔρημο, ἀλλὰ πολλὰ εἶναι σέ δύσβατα μέρη.

10. Ἐκεῖ ὅπου δέν ὑπάρχει ὁ φόβος τοῦ θανάτου

Στὸν Καναδά, ἓνα ἀπὸ τὰ μοναστήρια εἶναι μέσα σέ δάσος, μακριὰ ἀπὸ τὸν κόσμο, ἀνάμεσα σέ ἄγρια ζῶα. Ἐκεῖ ζοῦν δύο μοναχὲς χωρὶς φόβο καὶ δοξάζουν τὸν Κύριο. Ὅταν τίς ρώτησα: ἐὰν ὑπάρχει φόβος, μοῦ ἔλεγαν «ὄχι, ἔχουμε τίς εὐλογίες τοῦ γέροντα: δέν φοβόμαστε καθόλου». Μπορεῖ νά ἀποκλειώνονται ἀπὸ τὰ χιόνια τὸν χειμῶνα, μπορεῖ νά τελειώνουν οἱ τροφές. Πάντοτε ὁ Κύριος ἔδειχνε τὴν παρουσία Του. Αἰσθάνονται τὴν ἀσφάλεια, τὴν βεβαιότητα ὅτι εἶναι συνέχεια κάτω ἀπὸ τὸ ἅγιο βλέμμα τοῦ Θεοῦ. Καὶ δέν ὑπάρχει οὔτε ἡ ἔννοια τῆς ἀγωνίας, οὔτε ἡ ἔννοια τοῦ φόβου, οὔτε ὁ φόβος

πρός τούς ανθρώπους, ούτε ή ανασφάλεια τοῦ αὔριο. Ἔτσι εἶναι ὅλα τά μοναστήρια τά ὅποια ἴδρυσε ὁ Γέροντας Ἐφραίμ.

Δέν ἔδωσε μόνο τήν δυνατότητα ἐπιβιώσεως ὑπό τήν ὑλικήν ἔννοιαν, ἀλλά ἔδωσε καί τήν δυνατότητα ἐπιβιώσεως ὑπό τήν γνησίαν πνευματικήν ἔννοιαν, μέ τό βαθύ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας, τῆς βεβαιότητος ὅτι εἶναι κάτω ἀπό τά ἅγια χέρια τοῦ Θεοῦ, ὅτι εἶναι μέσα στήν ἀγκάλη τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὅπου ἐκεῖ δέν θά φοβηθοῦν τίποτε, γιατί ἐκεῖ δέν ὑπάρχει ἀνασφάλεια καί φόβος, οὔτε ὑπάρχει θάνατος.

Αὐτό πού χρειάζεται νά διώξη ὁ ἄνθρωπος ἀπό τήν ψυχή του, εἶναι ἀκριβῶς ὁ φόβος καί, κυρίως, ὁ φόβος τοῦ θανάτου. Τό τραγικό φαινόμενο, πού παρατηρεῖται συχνά στόν ἄνθρωπο εἶναι ὅτι, ἐνῶ εἶναι μέσα στό χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, ἐνῶ πιστεύει βαθεῖά, ἐνῶ δέχεται τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐν τούτοις, ἐμφωλεύει ἀκόμα ὁ φόβος τοῦ θανάτου στήν ψυχή του. Τόν φόβο τόν βλέπομε στήν ἐποχή μας πόσο ἔντονα ἐκφράζεται καί μέ πόση ἀγωνία ὑπογραμμίζεται.

Ὅλη ἡ Ἑλληνορθόδοξη Ἀμερική εὐωδιάζει σήμερα ἀπό τήν γνήσια πνευματικότητα πού ὁ πατήρ Ἐφραίμ μετέφερε ἀπό τὸ Ἅγιον Ὄρος καί καλλιέργησε σ' αὐτή τήν πολυάνθρωπη χώρα.

11. Πνευματικότητα γνήσια, κένωση ἐσωτερική

Καί ἔλεγε ἀκριβῶς ὁ Γέροντας, ὅτι τό ἔργο του εἶναι ἡ ἐσωτερική κένωσις. Ὅπως ὁ Θεός «ἐαυτόν ἐκένωσε μορφῆν δούλου λαβών», ἔτσι καί ὁ πνευματικός πατέρας πρέπει νά κενοῦται ὁλόκληρος, νά ἀδειάζη, νά γίνε-ται πιό κάτω ἀπό τόν καινούργιο ὑποτακτικό, νά γίνε-ται πιό κάτω καί ἀπό τόν λαϊκό ἀκόμα, γιά νά προσφέρει τά πάντα. Ἄν δέν ἀδειάση τελείως, δέν θά μπορέση νά πληρωθῇ μέ τήν χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καί αὐτό ἀκριβῶς ἔκανε. Ἄδειαζε καί ἐπληροῦτο μέ πιό πολλήν Χάρι κάθε φορά. Ὁ ἄνθρωπος πού ἐπλησίαζε τόν Γέροντα Ἐφραίμ, ἔβλεπε ἀκριβῶς αὐτήν τήν ψυχή, ἡ ὅποια ἀνοίγετο καί προσεφέρετο. Ἐβλεπε ὅχι ἕνα ἄνθρωπο ἀλλά ἕνα ὁλόανθρωπον οὐρανόν.

Ἦταν ὄντως μοναδικό τό βίωμα πού ζοῦσε ὁ ἄνθρωπος πλησιάζοντας τόν γέροντα Ἐφραίμ. Δέν ἦταν ἀπλῶς τό βίωμα ὅτι, «βλέπω ἕνα ἄγγελο ἀπέναντι μου», ὅπως ἐγώ ἔνοιωσα τότε, τό 1963, ἀλλά ὅτι βλέπω τὸ κάλλος τοῦ οὐρανοῦ στά μάτια ἑνός ἀνθρώπου, μέσα στή ψυχή ἑνός ἀνθρώπου. Σέ κάθε του λόγο μετέφερε ἄρρητα μηνύματα, αὐτά πού ζοῦσε ὁ ἴδιος. Καί ζοῦσε μοναδικά ὑψηλές πνευματικές καταστάσεις.

Όταν διαβάση τό ήμερολόγιό του -και πιστεύω ότι θά εκδοθῆ και θά ώφελήση πάρα πολύ- θά κατανοήση ό αναγνώστης ότι ό Γέροντας δέν ζούσε στή γῆ τίς στιγμές τῆς νοεράς προσευχῆς. Όταν ἦταν συγκεντρωμένος στό κελλάκι του, ἔφθανε σέ ὕψη δυσθεώρητα και δυσπρόσιτα.

12. Ποτέ δέν επέπληττε κανένα

Ό Γέροντας ἔπρεπε νά διδάξῃ τήν μετάνοια και τήν δίδασκε μέ πολύ καλό και διακριτικόν τρόπον. Ποτέ δέν επέπληττε κανένα και ποτέ δέν δημιουργούσε στήν ψυχῆν ὑπερβολικές ἐνοχές. Ἐκεῖνος μποροῦσε μέ συμπόνια νά βάλῃ μετάνοια σέ κάθε ἄνθρωπο, και στόν πιό ἄγνωστο, στόν πιό βεβαρημένο, μετέχοντας στήν θλίψη τῆς ψυχῆς ἀπό τὰ ἀνεπούλωτα τραύματα πού κρατοῦσε βαθειά, λέγοντας «πόσο πόνεσες, παιδί μου, στή ζωή σου, πόσο και ἐγώ πονῶ μαζί σου».

Ό ἴδιος ἐδίδασκε τήν ποιμαντικὴν ὀρθοπραξίαν μέ τήν ὑπομονήν του, μέ τήν καλωσύνην του, μέ τήν γλυκύτητα τοῦ λόγου του, μέ τήν προθυμίαν του νά ἀκούῃ, νά ἀκούῃ ἐπί ὧρες τόν κάθε ἄνθρωπον. Ό ἴδιος ἐδίδασκε τήν κατάνυξιν και εἰσήγαγε διακριτικά τόν ἄνθρωπον στό ὑπέροχον ἀνθῶνα τῆς μετανοίας. Ἡ μετάνοια δέν εἶναι κάτι πού ἐπιβάλλεται. Χρειάζεται πάντοτε μιὰ ἐσωτερική προεργασία. Γιά νά μπορέσῃ ό ἄνθρωπος νά μετανοιώσῃ, πρέπει νά ἰδῆ σέ βάθος τόν ἑαυτό του. Νά καταλάβῃ πόση ἀξία ἔχει ἡ μεταμέλεια, πόση ἀξία ἔχει ἡ ἀναγνώρισις τῆς φθαρτότητός του και τῆς χοϊκότητός του.

Πρέπει νά δῆ μέ διαύγειαν, σέ ὅλην τήν ἔκταση, τόν ἔσω ἄνθρωπον, νά προβῆ σέ εἰλικρινῆ ἀναγνώριση τῶν πλημμελημάτων του και νά ἀκούσῃ ἀπό τόν πνευματικόν τόν παρήγορον λόγον ὅτι «παιδί μου, αὔριο μπορεῖς νά γίνῃς ἕνας καινούργιος ἄνθρωπος, μέ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ». Δέν προέτρεπε τόν ἄνθρωπο σέ τίποτε ἄλλο, παρά στό νά δῆ βαθειά τόν ἑαυτό του, και νά τόν συγκρίνῃ μέ ἐκεῖνον πού ό Κύριος θά τόν ἤθελε νά εἶναι.

13. Ἐνώπιον τοῦ Κυρίου πρόσωπον πρὸς πρόσωπον

Ποτέ δέν ἔβαζε μέτρα ἀνθρωπίνων κριτηρίων. Ποτέ δέν ἔβαζε μέτρα ἀπόψεων πού διαχέονται, διαδίδονται και θεσμοθετοῦνται μέσα στόν κόσμον. Πάντα ό γνώμων του ἦταν ό Κύριος, και πάντα ό ἄνθρωπος ἔπρεπε νά εἶναι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου πρόσωπο πρὸς πρόσωπο, γιά νά μπορέσῃ νά ζῆσῃ μέσα του τήν σταυρικὴν θυσίαν τοῦ Κυρίου, νά τόν ἐγγίσῃ καρδιακά τό μεγαλεῖον τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης, και μετά νά ζῆσῃ τήν ἀνάσταση μέ τήν χάρη τοῦ Θεοῦ.

Ὁ γέροντας ἔλεγε συνέχεια τὴν εὐχή, ἀδιάλειπτα. Ἐκεῖ πού καθόταν, ἐκεῖ πού μιλοῦσε, ἐκεῖ πού κοιμόταν, ἐκεῖ πού ἔκανε τὰ πιά ἀπλὰ πράγματα, ἐκεῖ πού καλλιεργοῦσε τὰ λουλούδια στὸν κῆπο του, ἐκεῖ πού ἔβλεπε τοὺς ἀνθρώπους, ἐκεῖ πού ἔδινε εὐλογία στὰ μικρά παιδιά, ἔλεγε διαρκῶς τὴν εὐχή. Ἡ εὐχή γιὰ τὸν γέροντα ἦταν ἡ ἀναπνοή του, καὶ κάτι ἀκόμη περισσότερο ἀπὸ τὴν ἀναπνοήν του. Κυλοῦσε ἡ εὐχή συνέχεια μέσα στὴν καρδιά του, ἀδιάλειπτα, νύχτα καὶ ἡμέρα.

Καὶ ἔπρεπε μέσα ἀπὸ τὴν ἀτέρμονη προσωπική προσπάθεια νὰ νοιώθῃ ὅτι συνθλίβεται καὶ τήκεται ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος, νὰ νοιώθῃ ὅτι συνετρίβησαν πλέον ὅλα τὰ ὀστᾶ τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου, γιὰ νὰ ἀναγεννηθῇ ὁ καινούργιος ἄνθρωπος.

Καὶ ἔλεγε, ὅτι ἂν μείνῃ, ἔστω καὶ ἓνα μικρὸ στοιχεῖο τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου μέσα στὴν ψυχὴ, ἓνα μικρὸ ὀστᾶριο, δὲν θὰ μπορέσῃ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀναγεννηθῇ· πρέπει νὰ λειώσῃ ὅπως ὁ σπόρος λειώνει τελείως μέσα στὴ γῆ, γιὰ νὰ ξαναφυτρώσῃ, καὶ νὰ γεννηθῇ ἓνας ὀλοκληρωτικὰ καινούργιος ἄνθρωπος.

14. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ταπείνωσις σφραγίς ζωῆς

Ὁ ἀπολογισμὸς τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης τοῦ Γέροντος ἦταν τὰ 17 στὴν Ἀμερικὴ καὶ 2 στὸν Καναδᾶ μοναστήρια, πού ὅλα ἀκμάζουν. Ὑπάρχει ἀνυπόκριτη ἀγάπη, γιατί ὁ Γέροντας ἐνεφύσησε τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀγάπης μέσα στὶς ψυχές καὶ ἔλεγε ὅτι, δὲν ἔχει τίποτε ἄλλο ἀξία. Γιὰ νὰ ζήσετε καὶ στὴ γῆ καὶ στὸν οὐρανό, πρέπει νὰ ἔχετε ἀγάπην καὶ ταπείνωσιν, αὐτὰ τὰ δύο.

Ἐὰν ἔχετε ταπείνωσιν, δὲν θὰ ὑπάρχουν ποτέ διαφορές μεταξύ σας. Γιατί ὁ ταπεινὸς ἄνθρωπος δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἔχῃ διαφορές μὲ τοὺς ἄλλους. Δὲν ζητάει τίποτε τοῦ ἑαυτοῦ του, δὲν ἔχει ποτέ τὴν ἐπιθυμία νὰ βρεθῇ στὴν πρωτοκλισία. Καὶ ἡ ἀγάπη «πάντα στέγει», «πάντα ἐλπίζει», πάντα συγχωρεῖ· ἡ ἀγάπη καλύπτει τὰ πάντα. (Α΄ Κορ. 13,7)

Καὶ αὐτές οἱ δύο ἔννοιες εἶναι πού βιοῦνται ἀκριβῶς μέσα σέ ὅλες τίς μονές τοῦ γέροντος Ἐφραίμ. Μὲ πολλὴ εὐθύνη μπορῶ νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι, ἂν ἰδῆτε πολλοὺς μοναχοὺς καὶ μεταξύ αὐτῶν ὑπάρχουν καὶ μοναχοὶ τοῦ γέροντος Ἐφραίμ, αὐτοὺς θὰ τοὺς ἀναγνωρίσετε σέ λίγη ὥρα, χωρὶς νὰ ξέρατε προηγουμένως ποιοὶ εἶναι. Οἱ πιά ταπεινοί, οἱ πιά ἀπλοί, ἐκεῖνοι πού θὰ ἀκούσουν μὲ πολλὴν κατάνυξιν καὶ εὐλάβειαν, πού ποτέ δὲν θὰ προβάλουν τὸν ἑαυτό τους, πού θὰ ὑποχωροῦν ἐνώπιον ὅλων, πού θὰ καθίσουν στότελευταῖο

κάθισμα πάντοτε, εκείνοι πού δέν θά ζητήσουν ποτέ τίποτε, θά εἶναι οἱ πατέρες καί οἱ ἀδελφές τοῦ Γέροντος Ἐφραίμ.

Ἡ λαύρα τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου ἔγινε τό 1995. Ἀριθμεῖ σήμερα 50 περίπου μοναχοῦς ὄλων τῶν ἐθνικοτήτων. Μονάζουν Ἀμερικανοί, Ἕλληνες, Καναδοί, Ἰάπωνες, Λατινοαμερικανοί, ἄνθρωποι ἀμερικανικῆς καταγωγῆς πού ζοῦσαν στήν Ἀλάσκα, ἄνθρωποι ἀπό ὄλον τόν κόσμον, πού προσέτρεξαν γιά νά ζήσουν κοντά στόν Γέροντα καί νά διδαχθοῦν τήν ἀλήθειαν.

Ὅσον ὁ Γέροντας ἦταν ἐν ζωῇ, ἦταν μοναδικός σέ ἰσχύ πόλος ἔλξεως. Προσήρχοντο καθημερινῶς ἑκατοντάδες ἄνθρωποι ἀπό ὄλες τίς χῶρες, οἱ ὁποῖοι περιμέναν νά βγῆ ὁ γέροντας νά τούς δώσει εὐλογία, νά τούς χαιρετήσῃ μέ ἀγάπη, νά πάρῃ τά βρέφη καί τά παιδιά τους στήν ἀγκάλη του, νά τά ἀσπασθῆ, νά τά εὐλογήσῃ, νά τούς δώσει ἕνα μικρό δῶρο, νά ἰδῆ τήν χαράν τους, τήν καθαρότητα τῆς ψυχῆς τους καί νά προσευχηθῆ γι' αὐτά.

Πολλοί διήνυαν ἑκατοντάδες χιλιόμετρα, γιά νά φθάσουν ὀδικῶς στόν Ἅγιο Ἀντώνιο, στήν Ἀριζόνα καί ἔλεγαν ὅτι «δέν καταλάβαμε πῶς ἦρθαμε. Ἦρθαμε ἀπό τό Σικάγο ὀδηγῶντας, ἀλλά δέν καταλάβαμε πῶς πέρασε ἡ ὥρα. Καί μόνο πού εἶδαμε τόν γέροντα, ὅσος χρόνος κι ἄν ἐπέρασε, μᾶς ἐφάνηκε ὅτι ἦταν δευτερόλεπτα».

15. Συνομιλία μέ τόν οὐρανό διά τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων

Μέσα στόν Ἅγιο Ἀντώνιο ὑπάρχουν πάρα πολλές εἰκόνες τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, καί μεταξύ αὐτῶν ὑπάρχει καί ἡ Παναγία ἡ Ἀριζονίτισσα. Ὁ Γέροντας Ἐφραίμ εἶχε μιά μυστική ἐπικοινωνία μέ τίς εἰκόνες, πού μοῦ προξενοῦσε μεγάλη ἐντύπωση.

Αἰσθανόμουν ἀνεκλάλητην χαράν, ὅταν τόν ἔβλεπα μέσα στήν Ἐκκλησίαν νά προσεγγίξῃ μέ ξεχωριστόν σεβασμόν τήν κάθε εἰκόνα, νά παίρνῃ στά χέρια του τήν κάθε εἰκόνα, νά τήν ἀσπάζεται καί νά τήν θωπεύῃ μέ εὐλάβειαν, νά μιλά στήν κάθε εἰκόνα ὅπως θά μιλοῦσε σέ ζωντανό ἄνθρωπο· νά κάθεται καί νά βλέπῃ μέ ὑπέρμετρην στοργήν τήν εἰκόνα καί νά κοιτάξῃ μετά τόν οὐρανό, νά ξαναβλέπῃ τήν εἰκόνα, νά τήν ἀσπάζεται ξανά καί νά δακρύζῃ. Ὅταν ἐρωτᾶτο «Γέροντα, μιλάτε μέ τίς εἰκόνες;». Ἀπαντοῦσε «Μέ τίς εἰκόνες δέν θά μιλῆσωμε;». Τόσο δυνατή ἦταν ἡ εὐλάβεια τῆς εἰκόνας στήν καρδιά τοῦ Γέροντος! Ἔβλεπε διά μέσου τῆς εἰκόνας τό θεῖον· καί διά μέσου τῆς εἰκόνας, ζοῦσε τόν οὐρανό. Πολλές φορές τήν ἡμέρα ζοῦσε στόν οὐρανό.

Ἀκόμα και τὴν ὥρα πού ἐλάμβανε τό πρόγευμά του, κοίταζε συχνά ψηλά, τὸ πρόσωπό του ἐφωτίζετο και μιλοῦσε, μιλοῦσε, μιλοῦσε, μιλοῦσε με κατάνυξη και δάκρυζε. Μετά ἐπανήρχετο, χαμογελοῦσε και συνέχιζε τό πρόγευμα. Αὐθόρμητα ἐγεννᾶτο ἡ σκέψη ὅτι ὁ γέροντας εἶναι στὸν οὐρανό και συνομιλεῖ με τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο.

16. Τό ἐμπόδιο τῆς ντροπῆς στήν ἐξομολόγηση.

Ὁ Γέροντας ἦταν ὑπερβολικά ταπεινός. Πάντοτε ἔλεγε ὅτι ἡ ταπείνωση εἶναι τό ἔνδυμα τῆς θεότητος.

Ζοῦσε τὴν συνεχῆ μετάνοιαν και τό χαροποιόν πένθος και ἔλεγε διαρκῶς ὅτι βασική ἀρχὴ τῆς ζωῆς πρέπει νά εἶναι ἡ νῆψις, ἡ ἀδιάλειπτος προσευχή και ἡ ἐξομολόγησι. Ἐκεῖνο πού τὸν στενοχωροῦσε πολὺ, ἦταν τό γεγονός ὅτι οἱ ἄνθρωποι αἰσθάνονται ντροπὴ νά ἐξομολογηθοῦν.

Ἔλεγε ὅτι θά πρέπει νά αἰσθάνονται ὅτι ἡ ἐξομολόγηση εἶναι μιά βαθειὰ ψυχολογικὴ ἀνάγκη. Δέν ὑπάρχει ἡ ἔννοια τῆς ντροπῆς. Πρέπει νά ὑπάρχει ὁ πόθος τῆς θείας ἐξομολογήσεως, πού θά ἀπαλύνη κάθε μελανή πτυχή μέσα ἀπὸ τὴν ψυχὴ τους.

Τό ἔνδυμα τῆς ψυχῆς πρέπει νά εἶναι πάλλευκο. Καί ἀκριβῶς ἐξηγῶντας γιατί ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ντροπὴ γιὰ τὴν ἐξομολόγηση, ἔλεγε: «Ὑπάρχει ἡ ντροπὴ, γιατί ὑπάρχει ἀκόμα ὁ ἐγωϊσμός και ἡ ὑπερηφάνεια. Ἄν ὁ ἄνθρωπος δέν συνθλίψη τὴν ὑπερηφάνεια και τὸν ἐγωϊσμό του, δέν θά μπορέση νά καταλάβη τὴν ὁμορφιά τῆς θείας ἐξομολογήσεως.

Πάντα θά παρεμβαίνει τό ἐγὼ του, θά παρεμβαίνει ἡ αἰσθησις ὅτι μειώνεται ἡ ἀξιοπρέπειά του, μειώνεται τό κῦρος του, μειώνεται ἡ καλὴ γνώμη πού ἔχουν οἱ ἄνθρωποι γιὰ ἐκεῖνον. Καί αὐτὲς οἱ σκέψεις εἶναι τὰ μεγάλα τείχη πού ὑψώνονται μεταξύ τοῦ ἀνθρώπου και τοῦ Θεοῦ, μεταξύ γῆς και οὐρανοῦ».

17. Νοερά προσευχὴ χωρὶς λογισμούς

Ὁ Γέροντας ἦταν πολὺ καλὸς γνώστης τῶν ψυχικῶν διεργασιῶν τοῦ ἀνθρώπου. Ἦξερε ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι εὐαίσθητος στὸν λογισμό του. Οἱ σκέψεις του τὸν ταλαιπωροῦν. Ἔρχεται ἡ μιά σκέψις μετὰ τὴν ἄλλη, και τοῦ ἀφαιροῦν τὴν γαλήνη, τοῦ στεροῦν τὴν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς, τοῦ προκαλοῦν ἀγωνία και θλίψη.

Ἔλεγε ὅτι ὁ πόλεμος τῶν λογισμῶν δέν θά ὑπάρχει, ἂν ἐμεῖς δέν καλλιεργοῦμε τοὺς λογισμούς. Καί ἔλεγε: «Ἄν ζοῦμε μετὰ τὴν νοερά προσευχὴ και ἀγωνιστοῦμε μετὰ δύναμη και ἐπιμονή, ὥστε ἡ καρδιά μας νά ἀνήκη μόνο στὸν

Κύριο, και ό νοϋς νά κατεβαίνη μέσα στην καρδιά, και ή καρδιά και ό νοϋς νά γίνονται ένα, τότε θα ζήσουμε την ειρήνη του ούρανοϋ και δέν θα ύπάρχη θέση για τούς λογισμούς».

Οί άρνητικοί λογισμοί είναι τó άποτέλεσμα τής άπομακρύνσεώς μας από τόν Θεόν και εκφράζουν τó βίωμα τής καρδιάς πού δέν δόθηκε στον Κύριο, πού δέν έγινε θρόνος για τόν Κύριον. Γι' αυτό και ό Γέροντας ήταν συνεχώς ό άνθρωπος τής νοεράς προσευχής. Την κάθε στιγμή, έλεγε, πρέπει νά αινείτε τόν Κύριον και νά επικαλείσθε τó άγιον όνομα του Κυρίου, νά λέγετε άδιάλειπτα τó όνομα 'Ιησοϋς.

Όταν με άπλότητα λέγετε τó όνομα 'Ιησοϋς, ανοίγει ή καρδιά στον Κύριο. Και όταν λέγετε τó «Δόξα Σοι, Κύριε», και τó «Κύριε, έλέησον», αυτό είναι ύπέροχο. Νά εύχαριστείτε για τά πάντα τόν Κύριον και νά εύλογείτε πάντοτε.

18. Άποχή από κάθε κριτική πρós τούς άλλους.

Όταν άκουγε κάποιον νά σχολιάζει τούς άλλους, έλυπείτο πολύ, πονούσε βαθειά και έλεγε: «Ποιός έχει τó δικαίωμα νά κρίνη και νά κατακρίνη. Μόνον ό Θεός μπορεί νά κρίνη. Μπορείς νά συμπάσχεις μέ τούς ανθρώπους, νά λυπάσαι τούς ανθρώπους, νά προσεύχεσαι για τά σφάλματα των ανθρώπων, αλλά, δέν έχεις τó δικαίωμα νά σχολιάσης τούς ανθρώπους, ποτέ και για τίποτε».

Και έλεγε επίσης, ότι, όσο ό άνθρωπος γνωρίζει τόν έαυτό του βαθειά, τόσο θα απέχη από κάθε σχολιασμό και κριτική πρós τούς άλλους. Πολλές φορές έλεγε στους πατέρες του: «Είναι δυνατόν νά σάς περισσεύη χρόνος για νά άσχοληθήτε μέ τούς άλλους; Άν δήτε βαθειά τόν έαυτό σας, έχετε έναν ώκεανό μέσα σας πού δέν τόν γνωρίσατε ακόμα. Προσπαθείστε νά έμβαθύνετε στον δικό σας ώκεανό. Μήν άσχολείσθε μέ τούς άλλους».

Άπό την πρώτη στιγμήν πού θα προσήρχετο στή συνοδεία του γέροντος ό νέος δόκιμος, θα έπρεπε νά καλλιεργή την νοερά προσευχή άδιάλειπτα και νά ζή Χριστοκεντρικά. Και αυτή θα είναι οϋσιαστικά όλη ή πορεία τής ζωής του.

19. Χριστός, τó μοναδικό μας πρότυπο

Τό μόνο πρότυπο του μοναχοϋ, όλων των Άγίων τó πρότυπο, τó μοναδικό πρότυπο, τó εις τούς αιώνας πρότυπο είναι ό Κύριος. Άρα, τί χρειάζεται; Νά επικαλούμεθα συνεχώς τó έλεος του Θεοϋ, νά επικαλούμεθα τó Άγιο όνομα του Κυρίου. Νά προσπαθοϋμε νά έχουμε μία Χριστοκεντρική ζωή. Νά

ἔχουμε ὅλες αὐτές τίς ἀρετές πού ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δίδει μέσα στήν ψυχή μας καί νά ἔχουμε τήν σκέψι μας ἀδιάλειπτα στόν Κύριο.

Αὐτή εἶναι ἡ ἰσαγγελική ζωή. Αὐτή εἶναι ἡ ὁμορφιά καί τὸ μεγαλεῖον τοῦ ὀρθοδόξου μοναχισμοῦ. Αὐτή ἦταν ἡ ζωή καί ἡ διδασκαλία τοῦ Γέροντα. Ἡ ἄκρα ἀπλότητα, ἡ ταπείνωση καί ἡ ἄκρα ἀγάπη. Αὐτὸς εἶναι ὁ ὑπέροχος τρόπος πού μετέβαλε τήν ἔρημο σέ ὄαση.

Καί ὅταν τοῦ ἔλεγαν: «Γέροντα, κάποτε ὑπῆρχαν μεγάλοι Ἅγιοι», ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε καί ἔλεγε: «Δέν θά λείψουν οἱ Ἅγιοι ποτέ! Ἀρκεῖ κάθε ἄνθρωπος νά ἀγωνίζεται μέ τή χάρι τοῦ Θεοῦ, νά ἀγιαζῆ κάθε μέρα τήν ζωή του καί νά δοξάζῃ τό ὄνομα τοῦ Κυρίου».

Ὁ Γέροντας ἐδίδασκε τήν ἀγάπη ἐμπράκτως. Ἀγαποῦσε ὅλους τοὺς πατέρες του καί ὅλες τίς ἀδελφές, χωρίς καμμία διάκρισι καί σέ ὅλους ἔδινε τήν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας. Ὁ Γέροντας ποτέ δέν ἀπήλπισεν ἄνθρωπο γιά τὰ πολλά βάρη τὰ ὁποῖα ἔφερε. Ἔλεγε ἀπλά: «Μέχρι τώρα τὰ βάρη ἦσαν αὐτά. Αὐριο δέν θά ὑπάρχουν, μέ τή χάρι τοῦ Θεοῦ».

Ἔδινε τήν ἐλπίδα ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά γίνῃ νέος ἄνθρωπος, ἀνά πᾶσα στιγμή. Ἔλεγε ὅτι τίποτε δέν εἶναι καθηλωμένο μέσα στήν ἀνθρώπινη ψυχή, ὅτι τὰ πάντα εὐρίσκονται μέ τή χάρι τοῦ Θεοῦ σέ μιὰ δυναμική ἐξέλιξι, ἔστω καί ἂν ὁ ἄνθρωπος εἶναι πολύ βεβαρημένος.

20. Ἡ γνώμη τοῦ Κυρίου κριτήριο γιά τήν ζωή μας

Διάβαζε πάρα πολύ τό Εὐαγγέλιον· γιά ἐκεῖνον ἦταν ἡ καθημερινή ἀνάγνωσις, ἐπὶ ὥρες ὀλόκληρες, ὅπως καί πολλῶν Πατερικῶν βιβλίων. Τό ἐρώτημά μου ἦταν πάντοτε: πού εὕρισκε τόν χρόνο ὁ Γέροντας; Ἀλλά κατένοησα τελικά ὅτι δέν ὑπῆρχε ἡ ἔννοια τοῦ χρόνου γιά τόν Γέροντα. Μέρα-νύχτα ἦταν σέ συνεχῆ ἀδιάλειπτη, πνευματική ἐργασία.

Ἐκλείνε λίγο τὰ μάτια του καί κατὰ τή διάρκεια τοῦ ὕπνου ἔλεγε συνεχῆ τήν εὐχή. Καί μετὰ ἀρχίζε τό ἕνα ἀνάγνωσμα, προέβαινε ἐν συνεχείᾳ στό δεύτερο, στό τρίτο, στό τέταρτο. Δέν χόρταινε τήν μελέτη. Ὅταν ἔβγαιναν τὰ βιβλία τοῦ Ἁγίου Παΐσιου, τὰ διάβαζε ὁ Γέροντας μέσα σέ ἐλάχιστο χρονικό διάστημα. Καί χαιρόταν πολύ καί τὰ ἔδειχνε καί ἔλεγε: «Εἶδατε ἕνας Ἅγιος πῶς γράφει! Μέ ποιά ἀπλή γλῶσσα καί μέ ποιά ὁμορφῆ γλῶσσα ἐκφράζει αἰώνιες ἀξίες! ». Ἡ νηστεία του ἦτανε κάτι μοναδικό. Στό τέλος τῆς ζωῆς του, πού εἶχε μερικά σωματικά προβλήματα, ἔτρωγε μέ πολλή δυσκολία τίς ἡμέρες πού μποροῦσε νά καταλύσῃ.

Πάντοτε, ὅπου κι ἂν ἦταν, ὁ Γέροντας ἔβλεπε τόν Κύριο. Καί πάντοτε ἡ ἀναφορά του ἦταν στόν Κύριο. Ἔλεγε, ὁ Κύριος θά ἤθελε

αυτό, ή γνώμη του Κυρίου θά ἦταν εκείνη. Παρεῖχε τήν αἴσθησι ὅτι μέσα του μιλοῦσε ὁ Κύριος. Τὸν ἄκουε νὰ λειτουργῇ μέσα του συνέχεια.

21. Ἡ προσευχή του στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο

Ἄγαποῦσε πάρα πολύ, ἐπίσης, τὴν Πατρίδα μας. Ἦταν στὴν Ἀμερική καὶ ὅλη ἡ σκέψις του ἦταν στὴν Ἑλλάδα. Καὶ προσηύχετο πάρα πολύ, πάρα πολύ, στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο νὰ σώσῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπ' ὅλα τὰ δεινὰ τὰ ὁποῖα ἀντιμετώπιζε καὶ θά ἀντιμετώπιζεν εἰς τὸ μέλλον.

Καὶ ἔλεγε: «Ἡ Παναγία μας, παρακάλεσε τὸν Κύριο γιὰ τὴν Ἑλλάδα». Καὶ Ἐκεῖνος, μετὰ ἀπὸ πολλές παρακλήσεις, εἶπε «Ἐν τάξει· ἡ Ἑλλάδα δὲν θά δῆ αὐτὰ πού θά δοῦν ἄλλες χῶρες. Ἐπειδὴ ἐσύ προσεύχεσαι, ἔλεγε, στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, ἡ Ἑλλάδα θά παραμείνῃ ἀκέραια, δὲν θά ὑποστῇ αὐτὰ πού οἱ ἄλλες χῶρες θά ὑποστοῦν».

Εἶχε μιά προφητικὴ ικανότητα. Ἦξερε ὅτι θά γίνουν πάρα πολλές ἀλλαγές στὸν κόσμο, πολλές ἀνατροπές. Θά δοῦμε φαινόμενα τὰ ὁποῖα, δὲν ὑπῆρχαν παλαιότερα. Καὶ τὰ βλέπομε, βέβαια, στίς ἡμέρες μας. Ἀλλὰ ὁ Γέροντας ἔδινε ἀκριβῶς αὐτὴν τὴν βεβαιότητα, ὅτι οἱ πρεσβεῖες τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου δὲν θά ἐπιτρέψουν νὰ ὑποστῇ ἡ Ἑλλάς κάτι ἀνεπανόρθωτο. Εἶναι ὑπὸ τὴν σκέπη τῆς Παναγίας μας, ἔλεγε πάντοτε. Ἡ Παναγία μας, μόνη της, ἔβγαλε τὸ ὠμοφόριό της καὶ ἐσκέπασε τὴν Ἑλλάδα. Τὸ ἔλεγε αὐτὸ ὁ Γέροντας πολὺ συχνά.

Καὶ μέσα ἀπὸ τὴν προφητικὴ ικανότητα πού εἶχε, ἔλεγε: «Θά ῥθοῦν χρόνια ἀθείας, θά χρειασθῇ νὰ ὁμολογήσωμε τὸν Χριστὸν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐνώπιον τῶν τυράννων, θά πρέπη νὰ ὀδηγηθῶμε στό μαρτύριο, θά πρέπη νὰ εἴμεθα ἔτοιμοι γιὰ τὸ μαρτύριο». Καὶ θυμᾶμαι πόσο συνέπιπτε μὲ τὸν Ἅγιο Λουκᾶ στὴν ἐννοια τοῦ μαρτυρίου.

22. Πῶς θά μπορέσουμε νὰ ζήσουμε τὸ μαρτύριο

Ἦλεγε ὁ Γέροντας: «Τὸ μαρτύριο καταυγάζει τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ μαρτύριο ἐξαιλώνει τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ μαρτύριο λαμπρύνει τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου». Καὶ ἔτσι ἔγραφε στό ἡμερολόγιό του καὶ ὁ Ἅγιος Λουκᾶς, ὁ Μητροπολίτης Συμφερουπόλεως.

Ὅταν τὸν ρωτοῦσαν, πῶς ἐμεῖς τώρα, πού εἴμαστε τόσο ἀδύναμοι ἀνθρωποι, πῶς θά μπορέσωμε νὰ ζήσωμε τὸ μαρτύριο; Ἦλεγε: «Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ θά μᾶς ἐνδυναμώσῃ. Ὅπως δῆποτε, δὲν μπορεῖ κανεὶς μόνος του νὰ

ανθέξη, αλλά, όταν μέσα του υπάρχει ή παρουσία του Κυρίου, όταν προσεύχεται συνέχεια στην Υπεραγία Θεοτόκο, τότε και ο πιο αδύναμος άνθρωπος έχει τη δύναμη να αντισταθίσει σε όλες τις θύελλες που υφίσταται ο σύγχρονος άνθρωπος.

Και έλεγε ο Γέροντας, ότι πρέπει να χαίρεσθε, όταν υπάρχει πόνος και θλίψη στην ζωή σας, γιατί ο πόνος και η θλίψις σφυρηλατούν τον άνθρωπο, τον καθιστούν ισχυρό. Και, ο πόνος και η θλίψις είναι δύο δυνάμεις που μπορούν να ενώσουν βαθειά τις ανθρώπινες ψυχές. Η φυγή του ανθρώπου δεν ένώνεται με τις ψυχές των άλλων ανθρώπων εύκολα με την χαρά, αλλά ένώνεται πολύ εύκολα με τον πόνο και με την θλίψη.

Υπό την έννοια της ψυχολογικής προσεγγίσεως, θά μπορούσα να πω ότι η θλίψις άσκει όντως πολύ μεγάλη δύναμη στην δυνατότητα επικοινωνίας των ανθρώπων. Και η θλίψις καλλιεργεί την ύπομονή.

Η Όρθοδοξία κρύβει μέσα της την ύπομονή. Αν ο άνθρωπος δεν είναι πρόθυμος να ύπομεινη, δεν θά μπορέσει να νοιώσει την ωραιότητα της Όρθοδοξίας. Όσο ύποφέρομε, τόσοσ γινόμαστε περισσότερο μέτοχοι των παθημάτων του Κυρίου.

23. Χαρά στις θλίψεις, σιωπή πρό της αιωνιότητας

Πάντοτε προέτρεπε ο Γέροντας τους πατέρες του να χαίρονται με κάθε θλίψη, με κάθε λύπη, με κάθε πόνο· την άσθένεια να την βλέπουν σαν εύλογία, την περιφρόνησι των ανθρώπων να την βλέπουν σαν εύεργεσία. Να ζούν και να χαίρωνται για ό,τι οί άνθρωποι θεωρούν άρνητικό και άπορριπτέο. Αυτό φαίνεται ιδιαίτερα στα βιβλία που έχει γράψει. Τό βιβλίό «Η τέχνη της σωτηρίας» είναι από τά ωραιότερα που μπορεί κανείς να διαβάσει, να δει και να θαυμάσει τις σκέψεις του Γέροντος Έφραίμ.

Ο Γέροντας Έφραίμ μετέβη από τον χρόνο της προσωρινότητας στην αιωνιότητα. Ζούσε την αιωνιότητα πάντοτε στην καρδιά του. Τά τελευταία χρόνια, που τον παρακολουθούσα ως ιατρός, έβλεπα με διαύγεια ότι ζή την αιωνιότητα.

Αυτά τά τελευταία χρόνια ή επικοινωνία του με τον Κύριο ήταν συνεχής και αδιάλειπτος, και ζούσε την σιωπή. Έν τούτοις, όταν έβλεπε ότι έπρεπε να μιλήσει, μιλούσε με εύγλωττία, με πολλή πληρότητα και με πολλή νοητική ισχύ. Άπλως καταλάβαινε ότι ή πολυτιμότερη γλώσσα είναι ή γλώσσα της σιωπής.

24. Ἡ κοίμησις ενός ἰσαποστόλου

Ὁ Γέροντας κοιμήθηκε. Ἦτανε πολύ ὀσιακός ὁ τρόπος τῆς μεταβάσεώς του στόν οὐρανό. Χωρίς πόνο, χωρίς ἀγωνία. Οἱ πατέρες του ἤξεραν ὅτι ἔτσι θά ἦτανε ἡ ὀσιακή κοίμησις τοῦ Γέροντος.

Ἦτανε συγκλονιστικές οἱ ἡμέρες πού ἀκολούθησαν. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι συνέρρεαν γιά νά δοῦν τόν Γέροντά τους, ὅλη ἡ Ὀρθοδοξία τῆς Ἀμερικῆς, ὅλοι οἱ πατέρες, ὅλες οἱ ἀδελφές, ἄνθρωποι πεπαιδευμένοι, ἄνθρωποι ἀπλοῖ. Ἡ Ἀριζόνα γέμισε μέ κόσμο, ὅσο ποτέ.

Καί ὑπῆρχε παντοῦ τό αἶσθημα τῆς Ἀναστάσεως, ἡ χαρά τῆς αἰωνιότητος, ἡ ὠραιότης τοῦ Οὐρανοῦ, ἓνα μοναδικό αἶσθημα.

Φεύγοντας ὁ Γέροντας ἄφηνε στίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων ὅλα τά ὁμορφα ἱερά βιώματα πού ἔχει κανεῖς ὅταν βρίσκεται κοντά στήν καταξίωσι, στήν δόξα, στήν τελείωσι ενός ἀγίου.

Τά βήματα τῆς ζωῆς τοῦ Γέροντος ἦταν βήματα Ἰσαποστόλου. Πῆγε σέ μιά πνευματική ἔρημο, ἀντιμέτωπισε τό μαρτύριο, τήν ἀντίθεσι, τόν ἐμπαιγμόν, μέ ἀπέραντη ὑπομονή. Ἐζήσε τήν ἀγάπη, τήν προσφορά, τήν ταπεινώσι, τήν δημιουργία, τήν ἀδιάλειπτο προσευχή, τήν συνεχῆ κένωσι τοῦ ἑαυτοῦ του. Μέσα ἀπό τό μαρτύριο ἔφερε τό μεγαλύτερο τιμαλφές στόν λαό τῆς Ἀμερικῆς, τόν ὀρθόδοξο μοναχισμό καί μετέβαλε ἔκτοτε τήν Ἀμερική σέ μιά πραγματική πνευματική ὄασι.

Πιστεύω ὅτι ὁ Κύριος δέν θά στερήσῃ ποτέ ἀπό τήν Ἐκκλησία Του τήν δυνατότητα νά ζῆ τήν κληρονομιά τοῦ Γέροντος Ἐφραίμ, νά ὑπάρξουν μιμηταί τῆς ἰδικῆς του προσπαθείας, ὥστε ἡ Ὀρθοδοξία νά ἀγκαλιάσῃ ὅλη τήν γῆ, σάν τό ὠμοφόριο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Ὅλη ἡ πορεία τοῦ Γέροντος Ἐφραίμ ἦταν πορεία πρὸς τόν Κύριον. Αὐτό πού μένει ζωντανό στίς καρδιές μας εἶναι τό ἀδιάλειπτο θυσιαστικό βίωμα τῆς ζωῆς του, πού ἦταν ἑναρμονισμένο μέ τό βαθύ αἶσθημα τῆς ἀγάπης, τῆς ἀπλότητος, τῆς ταπεινώσεως, τῆς ὑπομονῆς, τῆς ἐπιμονῆς καί τῆς ἐλπίδος.

Εὐχαριστῶ πολύ,

ΣΤΑΥΡΟΣ Ι. ΜΠΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΔΥΟ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΜΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΕΦΡΑΙΜ,
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΠΑΤΗΡ ΚΑΙ ΤΕΚΝΟΝ ΙΣΟΨΥΧΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γέροντος Έφφραΐμ, Δικαίου σκήτης τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα καί Προηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
Φιλοθέου Ἁγίου Ὁρους: Ὁσιακή βιοτή καί μαρτυρική τελευτή σελ.1-12

α. Γέρων Έφφραΐμ: ὀσιακή βιοτή καί μαρτυρική τελευτή	σελ.1
β. Ἡ ἐπείγουσα ἀναχώρησις	σελ.3
γ. Ἡ ὑποδοχή στόν οὐρανόν	σελ.4
δ. «Εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις»- Σκέπη θεία	σελ.4
ε. «Μελλούσης δόξης κοινωνός»- Ἡ τέλεια ἀρετή	σελ.6
στ. Ἀγάπη στόν Χριστό τέλεια	σελ.8
ζ. Ὁ πόνος του γιά τίς ψυχές	σελ.9
η. Ἡ ἀνάμνησις τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς του διδασκαλία γιά πάντα	σελ.10
θ. Ὡς ἀστήρ ἀρετῆς ὁδηγός κάθε ψυχῆς	σελ.11

Γέροντος Έφφραΐμ, Προηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Φιλοθέου, Κτίτορος δεκαεννέα Ἱερῶν
Μονῶν στήν Ἀμερική καί τόν Καναδά:Βίος, ἀρετές καί διδασκαλία σελ.13-31

1. Ἡ ἀρχή μιᾶς ἰσαποστολικῆς πορείας	15
2. Διά τῆς ἀγάπης μετέβαλλε τά πάντα	16
3. Ἁγιος Ἰωσήφ ὁ Ἡσυχαστής	16
4. Στήν Ἱερά Μονή Φιλοθέου	17
5. Στίς Ἠνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικής	18
6. Ἡ Ὁρθοδοξία στήν ἀνθρωπότητα διά τοῦ μοναχισμοῦ	19
7. «Πρέπει νά διδάξω Ἰησοῦν Χριστόν»	19
8. Ὁσας μέσα στήν ἔρημο τῆς Ἀριζόνας	20
9. Ἡ λαύρα τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου	21
10. Ἐκεῖ ὅπου δέν ὑπάρχει ὁ φόβος τοῦ θανάτου	21
11. Πνευματικότητα γνήσια, κένωση ἐσωτερική	22
12. Ποτέ δέν ἐπέπληττε κανένα	22
13. Ἐνώπιον τοῦ Κυρίου πρόσωπον πρός πρόσωπον	23
14. Ἡ ἀγάπη καί ἡ ταπείνωσις σφραγίς ζωῆς	24
15. Συνομιλία μέ τόν οὐρανό διά τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων	25
16. Τό ἐμπόδιο τῆς ντροπῆς στήν ἐξομολόγησι	25
17. Νοερά προσευχή χωρίς λογισμούς	26
18. Ἀποχή ἀπό κάθε κριτική πρός τοὺς ἄλλους	26
19. Χριστός, τό μοναδικό μας πρότυπο	27
20. Ἡ γνώμη τοῦ Κυρίου κριτήριο γιά τήν ζωή μας	27
21. Ἡ προσευχή του στήν Ὑπεραγία Θεοτόκο	28
22. Πῶς θά μπορέσουμε νά ζήσουμε τό μαρτύριο	29
23. Χαρά στίς θλίψεις, σιωπή πρό τῆς αἰωνιότητος	30
24. Ἡ κοίμησις ἐνός ἰσαποστόλου	31

Ἡλεκτρονικό ἀντίγραφο τοῦ βιβλίου στήν ἴστοσελίδα:

<https://panagiakera.gr>

